

ȚARA DE SVS

Revistă de conservare și promovare a culturii tradiționale • Nr. 3-4 (75-76) - 2024 (Anul XIX)

ȚARA DE SUS

Revistă de conservare și promovare a culturii tradiționale

Nr. 3-4 (75-76) - 2024 (An XIX)

CUPRINS

Dumitru Gânga - Tezaur Uman Viu 2024 - Mariana ICHIM-HODAN	3
Târgul Meșterilor Populari - Daliana BEJAN	6
Lucia Olaru Nenati - Daliana BEJAN	12
Festivalul - Concurs al Cântecului Popular Românesc „Satule Mândră Grădină” - Mariana ICHIM-HODAN	16
Concursul Național de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul” - Iustina IRIMIA-CENUȘĂ	20
Ograda cu ii și sânziene - Ziua lei - Daliana BEJAN	22
Festivalul concurs al cântecului și jocului popular românesc „Mlădițe Dângenene” - Mariana ICHIM-HODAN	25
Festivalul Concurs de Muzică Tradițională Instrumentală „Constantin Lupu” - Mariana ICHIM-HODAN	28
Ica Luchian - Gînduri de-o viață - Mariana ICHIM-HODAN	34
Tabăra de pictură religioasă „Un penel pentru credință” - Daliana BEJAN	36
Salonul Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturza” - Theodora GHEORGHIU	38
Aniversarea a doi ani a cursului de cusut - Daliana BEJAN	46
Gala Excelenței Culturii Tradiționale Botoșanene - Theodora GHEORGHIU	48
Festivalul-Concurs de Creație și Interpretare a Pieseii de Teatru într-un Act „MIHAIL SORBUL” - Georgiana CIOTOI	54
Atelier de Muzică Psaltică - Mariana ICHIM-HODAN	60
Expoziție de pictură „Chipuri în lumină” - Talida GRUNZAC	62
Bilanț sumar al Asociației Culturale „STEUA NORDULUI” la 10 ani de activitate - Dorel GAFTONEANU	66
Folclor coregrafic din Hlipiceni, Botoșani - Mihai CHELĂRESCU	69
Calendar 2025 - Tineri soliști vocali colaboratori ai C.J.C.P.C.T. Botoșani - Mihai CHELĂRESCU	84

Revistă editată de

CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE BOTOȘANI
cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani

Redacția:

Manager: Iustina IRIMIA-CENUȘĂ

Referenți: Daliana BEJAN, Mariana ICHIM-HODAN, Theodora GHEORGHIU, Georgiana CIOTOI

Fotografii: Sorin IVASCIUC

Machetare computerizată: Alexandru IORDACHE

Adresa:

Strada Unirii nr. 10, Botoșani

Telefon 0231.536.322; Fax: 0231.515.448

E-mail: contact@centrulcreatieibt.ro

www.centrulcreatieibt.ro

ISSN: 2285-0937

Dumitru Gânga

Tezaur Uman Viu - 2024

Într-un sat străbun, prin negura veacurilor, lângă bisericuța bătrână din lemn de pe dealul Cristeștilor, o casă stă mărturie de tradiție și credință, fiind pusă de nenumărate ori în slujba culturii acelu loc.

Într-o zi de toamnă rodnică și frumoasă, vine pe lume al doilea copil din cei zece ai familiei Simion și Mădălina Gânga din Cristeștii de Botoșani, mai exact pe 10 septembrie 1940, se naște Dumitru Gânga.

Având o situație destul de grea, mama Mădălina, era aspră cu copiii săi, tocmai pentru a-i pregăti pentru viața grea și anevoioasă de pe atunci, și-i puneă să facă de toate. Singura lor bucurie erau sărbătorile, când mai scăpau de-acasă, de treburi și de griji și mergeau cu uratul, mai apoi cu malanca și la horile satului.

Dumitru era destul de timid, însă muzica, obiceiurile și tradițiile satului la care participa îi dădeau curaj și bună dispoziție. Simțea o chemare spre acestea așa că a început să cânte la acordeon pe la oamenii din sat, la sărbători, ori de câte ori se ivea câte o ocazie. Nu prea avea timp, mergea cu săptămânile împreună cu tatăl său acolo unde aveau pământuri, la lucru. Și școala a făcut-o pe apucate, deși i-ar fi plăcut să-nvețe, așa că a făcut mai întâi patru clase, mai apoi două și în final încă două.

Fiind iubitor de tradiție urmărea atent obiceiurile ce aveau loc atât în sat cât și în satele apropiate, însă din cauza neajunsurilor, a fost nevoit să-și lase satul și să plece prin țară la diferite munci. Îi lipsea mult vatra satului cu toate ale sale, nu se putea obișnui să trăiască departe de tot ceea ce trăise, de locul care-i oferea tihna, lângă ai săi. Întors la vatră se căsătorește cu Maria cu care are doi copii, pe Daniela și pe Vasile.

La nunta unuia dintre frați, vornicul satului de pe atunci, nu putea să onoreze cu prezența, iar mama, Mădălina, nu concepea să aibă loc nunta fără rânduiala obișnuită a unui vornic. Astfel i-a luat la muștrat pe toți feciorii ei, nervoasă că dintr-atâția câți a făcut nu e niciunul capabil să salveze situația.

Nevoit să-și învingă timiditatea, să nu încalce cuvântul mamei, Mitruță, dă repede la Moș Pintilie, vornic pe-atunci în sat, să-i ceară iertăciunea, că fără altceva, se mai putea trece cu vederea, dar fără iertăciune nu se cădea să se facă nici o nuntă. Era parte din ritualul de binecuvântare a părinților la începutul căsniciei copiilor.

A stăruit s-o învețe cu un simț al responsabilității foarte ridicat, însă de teama că se va încurca, a rugat-o pe Maria, soția sa, să-i stea în preajmă, cu textul pregătit. Fie de teama mamei, fie de rușinea celor prezenți, Mitruță, s-a descurcat mai bine decât s-ar fi așteptat. Lumea l-a remarcat pentru modul cum a rostit el iertăciunea și l-a încurajat să continue să facă acel lucru, deoarece Moș Pintilie era deja bătrân, iar lumea din sat îngrijorată că rămâne fără vornic.

Laudele și încurajările i-au dat încrederea de care avea nevoie să pornească pe acest drum. Odată ce lumea a început să-l caute pentru evenimente, Mitruță, a văzut că pe lângă iertăciune, între momentele cheie ale nunților, rămân niște goluri pe care el le-ar putea umple, astfel încât nunta să fie asemenea unui spectacol presărat cu momente memorabile atât pentru tineri, cât și pentru nuntași. De aici a pornit dorința lui Mitruță de a compune versuri inspirate din viața satului, din întâmplările care se petreceau, din evenimentele politice, cu care înveselea toată lumea și cu care a rămas ani buni în sufletele oamenilor, fiind iubit și apreciat în toată zona Moldovei.

Peste patruzeci de ani a tot cutreierat satele cu vorbele sale dulci și picante uneori, dar plăcute tuturor, versuri în care fie că era vorba de critică, fie de întâmplări mai puțin plăcute, Mitruță avea grijă să nu jignească pe careva, să nu incite spiritele la ură sau scandal, să nu supere pe nimeni, ci doar să binedispună. Buna rânduială cu care organiza nunțile, i-a adus multă împlinire. Era omul care aducea pacea în sufletele oamenilor stresați și surmenați în urma pregătirilor ce se făceau pentru nuntă. El știa de la început și până la sfârșit toate etapele desfășurării unei nunți și totul ieșea ca la carte. Când era câte-un moment de așteptare, el imediat sesiza și începea să spună texte compuse de el pe diferite teme din viața omului de rând aducând veselia pe chipurile oamenilor.

Când se auzea, „oleacă de-atențiune pentru tot poporul”, toată lumea își căuta un loc unde să se așeze pentru că știa că urmează ceva interesant spus de badea Mitruță. Momentele lui aduceau multă voie bună și rămâneau adânc întipărite în sufletele ascultătorilor.

Deși era foarte cunoscut și apreciat în comunitatea de unde face parte, dar și în foarte multe alte locuri, Dumitru Gânga, zis și Mitruță - Vornicul, nu a obținut nicio dată nici o diplomă pentru activitatea sa în slujba culturii și tradiției.

A compus peste 100 de texte, urături, colăcăria, iertăciunea preluată și îmbunătățită pe alocuri, poezii și continuă să scrie și acum. Titluri de lucrări scrise de-a lungul anilor de Dumitru Gânga:

1. SFÂNTA IERTĂCIUNE
2. COLĂCĂRIA
3. LA O NUNTĂ-N SAT STRĂIN
4. CUM VĂ PUTEȚI GĂSI UN PRIETEN
5. LECȚII DE VIAȚĂ
6. MODA NOUĂ
7. OMUL CU NEVASTA-N CASĂ
8. UN FLĂCĂU CA FIECARE
9. UN MOȘNEAG DIN SAT LA NOI
10. ȚĂRANUL ȘI ȘMECHERUL
11. ȚIGANUL FERICIT
12. ÎNTR-O ZI DE SĂRBĂTOARE
13. UN ȚIGAN MERGEA LA TÂRG
14. VÂNĂTORUL ȘI PESCARUL
15. VECINII ȘI VECINELE
16. URĂTURI
17. JOCUL CAPREI
18. POEZIE LA MOARTEA MAMEI

Marea sa îngrijorare era că lucrările, munca lui de-o viață, vor rămâne și nimeni nu le va mai da importanța cuvenită. Ruga lui în sensul acesta, sinceră și din toată inima, a ajuns unde trebuie, astfel încât toată truda lui, munca și dedicarea s-au încununat și au primit cea mai mare distincție pe care o poate primi un om în viață, „Titlul onorific de Tezaur Uman Viu”, acordat de Ministerul Culturii în urma depunerii dosarului întocmit Centrul Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Botoșani, prin Mariana Ichim Hodan.

Un astfel de titlu ne onorează atât la nivel de instituție, cât și la nivel de județ. Ne bucurăm să putem aduce recunoștere națională pentru acești oameni deosebiți, de o valoare inestimabilă, care au dat o notă aparte culturii tradiționale, punându-și viața în slujba perpetuării tradițiilor.

Consultant artistic
al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Târgul Meșterilor Populari

Ediția a XVII-a, 10-12 mai 2024, Botoșani

În a zecea zi a lunii Florar a anului 2024, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură, aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, cu sprijinul Primăriei Municipiului Botoșani, a organizat cea de-a XVII-a ediție a Târgului Meșterilor Populari, care s-a desfășurat până pe data de 12 a lunii amintite. În cadrul acestei activități au fost prezenți meșteri populari și artizani din județele: Botoșani, Suceava, Iași, Vaslui, Neamț, Argeș, Mureș, Prahova, Covasna, Maramureș, Harghita, cât și din Republica Moldova.

Târgul Meșterilor Populari are ca obiectiv principal valorificarea și promovarea meșteșugurilor tradiționale autentice care aparțin culturii noastre populare având în vedere faptul că arta populară este limbaj, mijloc de comunicare, prin semnificația unor însemne, simbolistica unor ornamente, culori, prin sistemul de comunicare al unor obiecte sau structuri, prin valențe magice, prin valoarea sa de semn distinctiv. Alfabetul ornamenticii populare românești începe cu cele mai simple semne ale motivelor liniare și curbe, între care „dintele de lup”, semicercul, cerul, X-urile, spiralele, continuă cu imagini stilizate ale făpturilor vegetale, animale, omenești și se termină cu motive complexe cum ar fi „arborele vieții”, „soarele”, „șarpele”, etc. De aceea, meșterii populari și artizanii invitați își reprezintă, de fiecare dată, cu bucurie zona etnografică din care provin, atât prin obiectele expuse, prin piesele de port pe care le îmbracă la activitate cât și prin demonstrațiile practice.

Ediția a XVII-a,
10-12 mai 2024, Botoșani

Deschiderea oficială:
10 mai, ora 12:30
Piața Unirii Botoșani

Ateliere demonstrative

Expoziții de meșteșuguri
tradiționale

Expoziții de icoane
pe sticlă și lemn

Expoziții de sculptură în lemn

Expoziții de artă plastică
- univers patriarhal

Momente artistice

10 mai - ora 18⁰⁰
Justina L. Govoni
Gabriela Așteionesei
Delia Sănduleac
Didi Căjocari

11 mai - ora 15⁰⁰
Gabriela Dumitriu
Alina Alexin
Denisa Măntălușă
Corina Lupu
Sorina Avastioae
Mihai Avastioae
Ionela Privanac

12 mai - ora 15⁰⁰
Andreea Târnuță
Sara-Antonia Gavril
Șerban Ilie
Anda Hiripi
Anastasia Măoacă
Elena Ciubotariu
Maria-Dumona Fărnică
Iulian Văzileac

Lansare de carte
Vineri, 10 mai
Ora: 13³⁰
în Sala Teatrului Județean
Botoșani, Consiliul Județean pentru
Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale Botoșani,
str. Ștefan cel Mare nr. 10, Botoșani

Jumări de salcie*
Dr. Lucie OLARI MENAȘI

Târgul Meșterilor Popolari fiind organizat, la fel ca și în anii trecuți pe Pietonalul Unirii din Botoșani. Botoșănenii și oamenii iubitori de cultură și de frumos, s-au putut bucura de diferite expoziții de meșteșuguri tradiționale, ateliere demonstrative, expoziții de icoane pe lemn, expoziții de sculptură în lemn - datorită meșterilor populari și artizanilor prezenți, cărora le mulțumim pentru truda depusă în slujba culturii tradiționale. Așadar, anul acesta au răspuns invitației noastre următorii meșteri populari:

Valentina ACASANDREI

din Iași - icoane pictate pe lemn;

Mihaela-Dana și Ion-Viorel AIACOBIAIE

din Ibănești, Botoșani - meșteșugul țesutului;

Lidia și Marcel ALEXA CONDRATOV

din Botoșani - pictură icoane pe sticlă;

Constantin ALEXA

din Botoșani - pictură icoane pe lemn;

Vera ANDRONIC

din Mănăstirea Humorului, Suceava - port popular;

Sonica și Maricel APALAGHIEI

din Hulub, Dângenii, Botoșani - creștături în lemn;

Irina ATASIEI

din Iași - dantelă frivolite;

Georgiana AVĂDĂNEI

din Botoșani (CABR „Lucie Lecomte”) - cusături tradiționale;

Maricica și Florin BEJINARI

din Rădăuți, Suceava - pictură pe coji de ouă, ouă pictate și pictură naivă;

Ion BÎSCU

din Horezu, Vâlcea - ceramică de Horezu;

Zamfira BOBOC

din Slobozia, Deleni, Iași - port popular;

Melissa BUSUIOC

(ucenica meșterei Zamfira BOBOC)
din Slobozia, Deleni, Iași - cusături tradiționale;

Anna CHIȘ (ucenica meșterei Maria URSULEAN)

din Bucecea, Botoșani - ouă încondeiate;

Maria-Viorica CHIȚAC

din Botoșani (CABR „Lucie Lecomte”) - cusături tradiționale;

Emilia și Constantin CIUBOTARIȚA

din Joldești, Vorona, Botoșani - prelucrarea pieilor și blănelor;

Laura CIUBOTARIU

din Botoșani (CABR „Lucie Lecomte”) - cusături tradiționale;

Litizia COBĂLĂ

din Avrămeni, Botoșani - port popular și meșteșugul țesutului;

Aurica COJOCARIU

din Mihai Viteazu, Ungureni, Botoșani - port popular și meșteșugul țesutului;

Silvia COZMÎNCĂ

din Iași - împletituri din fibre vegetale (sfoară de iută, bumbac, mătase vegetală, etc.) prin tehnica nodurilor;

Constantin Florin CRAMARIUC

din Șcheia, Suceava - cioplit în lemn;

Iurie CUCUIETU

din Drochia, Republica Moldova - ceramică;

Veronica DOBRESENCIUC

din Suceava - podoabe din mărgelile;

Victoria FUNDIUR

din Rădăuți, Suceava - ouă încondeiate;

Cristian GAVRILIU

din Suceava - prelucrarea pieilor;

Cătălina Niculina SLABU

din Aurel Vlaicu, Avrămeni, Botoșani - meșteșugul țesutului;

Ana GRUNZU

din Tomești, Iași - confecționare obiecte din pănuși de porumb/obiecte ecologice; pictură naivă;

Iordan GUȘATU

din Vâlcea - cioplit în lemn;

Adriana HOJBOTĂ

din Mănăstirea Humorului, Suceava - port popular și meșteșugul țesutului;

Toader IGNĂTESCU

din Suceava - cioplit în lemn;

Ioan ILIOAIA

din Ruginoasa, Iași - prelucrarea pieilor;

Vasile IONIȚĂ

din Dumbrăveni, Suceava - prelucrarea lemnului;

Kovács ISTVÁN

din Sfântu Gheorghe, Covasna - vestimentație populară din in crud;

Maria-Daniela și Vasile IVĂNUȘCĂ

din Iurești, Todireni, Botoșani - meșteșugul țesutului;

Jozsef JANO

din Sfântu Gheorghe, Covasna - prelucrarea pieilor;

Livia MACOVEI
din Mănăstirea Humorului, Suceava
- port popular;

Corneliu MAFTEI
din Dorohoi, Botoșani
- produse apicole;

Ana și Neculai MATEI
din Iași - cusături tradiționale și croșetat; datini
și obiceiuri de iarnă; împletituri-fibre vegetale;

Dan Matei BLEDEA
din Baia Mare, Maramureș - olărit;

Camelia MATEI
din Adășeni, Botoșani
- port popular și meșteșugul țesutului;

Mariana-Gabriela MATEIUC
- Cozonacul Domnesc Botoșani (*poale-n brâu,*
alivancă, etc.);

Valentin MATRAȘ
din Vorona, Botoșani
- coșuri, împletituri din nuiele (*răchită*);

Iulian MIHALACHE
din Băltățești, Neamț
- meșteșugul țesutului și confecționare măști
populare;

Iuliana și Jozsef MOLNOS
din Corund, Harghita - olărit;

Cristina Lucia și Raluca Otilia NĂSUI
din Vișeu de Jos, Maramureș
- prelucrarea mărgelilor;

Maria NEAMȚU
din Nemțșor, Vânători, Neamț
- prelucrare lemn și confecționare măști populare;

Vasile NEAMȚU
din Mănăstirea Humorului, Suceava
- cioplitură lemn și confecționare măști tradiționale;

Celica Iuliana NISTOR
din Rogojești, Botoșani
- ouă încondeiate;

Nicolae-Andrei ONU
din Bascov, Pitești, Argeș
- turtă dulce tradițională și ciubucuri tradiționale;

Maria OTAVĂ
din Izvoare, Dumbrava Roșie, Neamț -
port popular;

Irina și Sorinel-Valerică PAȘANIUC
din Hlincea, Iași
- podoabe; sculptură, încrustații lemn;

Emanuela PAVAL
din Plopeni, Suceava -
port popular;

Monica POPA (*ucenica meșterei Maria URSULEAN*)
din Bucecea, Botoșani - ouă încondeiate;

Costel RADU
din Măgurele, Prahova -
plante medicinale tradiționale;

Domnica ROBU NEGRU
din Miroslava, Iași
- port popular, cusături
motive tradiționale și prelucrarea lemnului;

Angela ROMILA
din Iași - împletituri din sfoară;

Alexandru Ioan ROTAR
din Târgu Mureș
- prelucrarea sticlei;

Georgeta și Dumitru SILION
din Tocileni, Botoșani
- confecționare de păpuși/personaje din lumea
satului folosind o diversitate de materiale (*lemn,*
lut, sârmă, țesături, etc.);

Mariana și Mircea TOFAN
din Huși, Vaslui
- cusături populare /port popular; sculptură lemn;
icoane pe sticlă;

Luminița TUDOSE
din Iași
- port popular;

Sofia TUN
din Bucecea, Botoșani
- ouă încondeiate;

Ileana ȚIRLIMAN
din Ibănești, Botoșani
- meșteșugul țesutului;

Maria URSULEAN
din Bucecea Botoșani
- ouă încondeiate;

Elena Roxana VÎRLAN („Copilărie cu dichis”)
din Botoșani
- cusături cu motive tradiționale;

Maria ZOIȚANU
din Mihai Viteazu, Ungureni, Botoșani
- port popular. Foto 1,23,4

În cele trei zile de desfășurare a Târgului Meșterilor Populari, în perioada 10-12 mai, pe Pietonalul Unirii, s-au organizat și diferite momente artistice susținute de: Iustina Lipovanu, Gabriela Asimionesei, Denisia Sănduleac, Didi Cojocar, Delia Ciubotariu, Mihai Asăvoaie, Gabriela Dumitriu, Alessia Maxim, Denisa Măntăluță, Cosmina Lupu, Sorina Avasiloaie, Ionela Prîsniac, Andreea Țirnaucă, Sara-Antonia Gavril, Șerban Ilaș, Anda Hirjoi, Anastasia Ailoaie, Maria Dandea Frunică și Iulian Vasilache.

Totodată, holul Casei Văsescu, care găzduiește mai multe instituții de cultură, a găzduit, din ziua de 10 mai, timp de câteva săptămâni, și expoziția pictorului Marcel ALEXA.

Odată cu deschiderea târgului, în incinta Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, sala Bibliotecii de Limbi Străine, a avut loc lansarea cărții „Ramuri de salcie”, editura Doxologia, autor Dr. în Filologie, Lucia OLARU NENATI, volum prefațat de preot prof. univ. dr. Theodor Damian, pe care, îl vom cita pe scurt, în rândurile ce urmează: „Lucia Olaru Nenati este doctor în științe umaniste (filologie), scriitoare de prestigiu și prestanță, cu o experiență bogată în problemele diasporei române, om al cetății și al timpului său, „cetate” însemnând aici nu doar locul unde trăiește, ci și țara și apoi lumea în care trăiește. Personalitate marcantă a vieții culturale, bun observator al fenomenului politic, social, cultural, religios, actual, Domnia Sa ia atitudine critică atunci când constată abateri de la principiile verificate ale unei vieți și civilizații sănătoase, conștientizează publicul cu privire la confuzia valorică prea adesea întâlnită în multiplele aspecte ale vieții contemporane. (...)”

În cadrul activității amintite, cartea a fost prezentată de părintele Partenie APOSTOAIIE și jurnalistul Traian APETREI.

„Cartea aceasta, ca și toate cărțile și operele ce le-a lăsat, le va lăsa și le va scrie în continuare doamna, nu sunt doar niște creații simple, nu sunt doar niște scrieri oarecare, ci, eu le-aș numi - mărturisiri; mărturisiri de adevăr, de credință. Într-o lume în care noi putem crea dar foarte greu mărturisim. Credem, de exemplu, în adevăr, în Iisus Hristos, în adevărurile morale, în valorile acestei lumi dar foarte greu le mărturisim, și mai ales să le mărturisim în scris pentru că scrisul rămâne. De aceea, această, a doua idee, pe lângă faptul că nu există o discrepanță o între ceea ce mărturisiți și ceea ce trăiți dumneavoastră, este dorința aceasta a dumneavoastră, distinsă doamnă, de a mărturisi adevărul. Știți că avem voie să facem în lumea aceasta orice pe pământ, numai un singur lucru nu avem voie să-l facem - să ținem umbră pământului! Adică să creăm, să lăsăm ceva în urma noastră. Să facem în așa fel încât, chiar dacă trăim mai mulți sau mai puțini ani pe pământ, să lăsăm o dâră de lumină puternică în lumea aceasta. Important este să trăiești mult, dar mai important este să fii ca fulgerul și să luminezi pentru câteva fracțiuni de secundă tot Universul, decât să trăiești foarte mult și să nu lași nici o urmă de lumină. Distinsa noastră doamnă Lucia, dumneavoastră ați fost binecuvântată cu acest dar, de a lăsa, pe unde ați trecut dumneavoastră, nu doar prin carte, ci și prin experiența dumneavoastră și în România și în străinătate, dăre, urme puternice de lumină. Din care noi generațiile, și cele ce vor urma după noi să ne împărtășim de lumină și adevăr. (...)” (Părintele Partenie APOSTOAIIE).

„Doamna Lucia Olaru Nenati a rămas consecventă pe poziție în această misiune de ambasador cultural și ne-a arătat inclusiv în presa zilnică, săptămânală din zonă dar și în intervențiile Domniei Sale - congresele internaționale în Europa, în America de Nord, în Canada, Australia, în toate părțile pământului, această frumusețe a rostirii. (...) Cartea, e limpede, se prezintă cititorilor cu acest prim capitol în care arată, în termeni generali, să spunem, fundamentul, temelia pe care trebuie să o asigurăm vieții noastre.” (Jurnalistul Traian APETREI).

Despre cartea „Ramuri de salcie”, autoarea ne-a mărturisit că „nu este o carte religioasă, deși s-a bucurat de cuvântul înainte scris de preotul Theodor Damian, cuvânt care reprezintă un subtext al întregului. „Ramuri de salcie” fiind o carte de meditație personală a unui om care a ales, fără niciun fel de emfază și niciun fel de îndemn să trăiască într-un mod în care să rămână ceva în urmă.”

Referent al Compartimentului
Artă Populară Artizanală și
Meșteșuguri Tradiționale Botoșani,
Daliana Bejan

LUCIA OLARU NENATI

Foto: Lucia Olaru Nenati, sursa foto: internet

Născută în data de 20 februarie 1949, la Rădăuți, Suceava, doamna Lucia Olaru Nenati, poetă, prozatoare, jurnalistă și unul dintre cei mai importanți și recunoscuți eminescologi din țară, personalitate polivalentă a culturii botoșănene și nu numai, și-a început cariera la Ipotești, Botoșani, la Muzeul „Mihai Eminescu”, odată cu repartiția din anul 1972. Totodată, acest an a marcat și momentul în care doamna Lucia Olaru Nenati, s-a hotărât să se stabilească în acest oraș, dorindu-și încă din tinerețe „O întâlnire destinală” cu Eminescu, pentru a reuși să se ocupe de viața și opera poetului, așa cum se cuvine - lucru de care s-a ocupat și preocupat neconținut, timp de o viață. Așadar, în perioada 1972-1977, se ocupă cu o atenție deosebită de restaurarea Casei Memoriale „Mihai Eminescu”, de constituirea patrimoniului muzeal, cât și de întocmirea proiectului de dezvoltare a viitorului așezământ eminescian. De altfel, a început să scrie o carte despre legătura dumneaei cu Eminescu, însă nu-i găsea titlul. Până într-o zi când cunoscutul Academician Mihai Cimpoi a onorat-o cu o cronică excepțională în Convorbiri Literare din care, dincolo de bucuria prilejuită de scris, a rămas cu un titlu pe care îl căuta „Eminescu - o întâlnire destinală.” Despre acest lucru, doamna Lucia a mărturisit că: „așa se va numi cartea pentru că, într-adevăr, ăsta a fost Eminescu pentru mine: primul poem a fost tipărit după ce am plecat din școală și nu am știut când s-a tipărit. Am aflat mai târziu când am fost invitată la școală, la Rădăuți unde am învățat, că s-a tipărit în revista școlii, intitulată „Lumina”, poemul meu cu titlul „Lui Eminescu; am locuit pe Bulevardul Mihai Eminescu, am lucrat la Teatrul „Mihai Eminescu”, o sumedenie de lucruri legate de Eminescu”, pe care în carte le decodez.”

De-a lungul timpului, prin întreaga trudă depusă în slujba culturii, a dovedit faptul că Domnia Sa, se distinge, printr-o incontestabilă activitate complexă, apreciată de către multe nume sonore dintre care vom aminti selectiv:

„Poemele Luciei Olaru Nenati par desprinse din continentul eminescian, care mai așteaptă să fie descoperit de exegeții viitorului în adevărata lui dimensiune. Poemul pentru această autoare mereu inspirată este minunea care descătușează imaginații, este cel chemat să-i facă și pe alții să vadă vise cu ochii deschiși, fiind ca pâinea din care împarte tuturor și după ce satură, aceasta rămâne întregă.” (Acad. Nicolae Dabija)

„Lucia Olaru Nenati este o autoare completă: și lirică și cogitativă și documentată istoric. (...) Poeta Lucia Olaru Nenati, este o personalitate dinamică, care a putut fi găsită și în comunitățile românești din Franța, Germania, Canada, S.U.A, această personalitate fremătătoare, merită toată stima și aprecierea noastră. (...) Elanul vital al poetei se suprapune momentelor elegiace; neliniști și convulsii se destramă tipic, lăsând loc visului (obsesiv); diurnul și nocturnul se echilibrează cu aceeași vivacitate tonală în tușe din ce în ce mai expresive. Mesaje celeste viziuni esoterice, magice favorizează miracolul. În totul poeta și eseista se potentează reciproc. Personalitatea Luciei Olaru Nenati respiră o luminoasă legătură de profunzime cu climatul în care s-a ivit pe lume autorul Luceafărului.” (Acad. Constantin Ciopraga)

„Ceea ce caracterizează lirica Luciei Olaru Nenati este încrederea în rostul Poetului - rost uman suprem, fiindcă el este «Cel ce rostuie hotarul/ Fiindului de nefiind» și își pune în toate sufletul care adună în el, ca într-un Athanor cele lumești și cele celeste, ceea ce se vede și ceea ce este ascuns (taina este toposul-cheie). Dăm, de aceea, nu doar de o sensibilitate lirică deosebită de viul verde, ci și de o pasiune de cunoaștere, poeta invocând mereu adâncul și departele din care vine «cu oftat dimineața/ în cușca de carne și lut» și simțindu-și «sufletul cald legând/Noumenul de Fenomen» Este o poetă cu crez (nu cu o ambiție programatică afișată zgomotos, cu surle și țambale), cu o liniște interioară, marcată și de o notă dramatică de neliniște, determinată de o comunicare empatică cu Natura, cu Lumea, cu Totul cosmic.” (Acad. Mihai Cimpoi)

Doamna Lucia Olaru Nenati este autoarea a peste 40 de cărți de poezie, proză, eseu, literatură pentru copii, cercetare și istorie literară. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, membră a Societății Scriitorilor Bucovineni, membră a Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, posesoare a Cărții Internaționale de ziarist și președintă a filialei botoșănene a Societății pentru Cultură și Literatură Română în Bucovina.

Studii:

Licențiată a Facultății de Filologie (*Româna-Latină-Engleză*) a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași în 1972. Specializare postuniversitară mass-media la Universitatea din Chico, California, S.U.A, 1995. Doctor în Științe Umaniste (*Filologie*), la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2002.

Activitate profesională:

A fost muzeograf și coordonator al Muzeului „Mihai Eminescu” din Ipotești-Botoșani (*prin repartitie guvernamentală în 1972*); director și secretar literar la Teatrul de păpuși „*Vasilache*”; director la Teatrul „*Mihai Eminescu*” Botoșani; redactor, apoi director și publicist comentator la cotidianul „*Gazeta de Botoșani*”; profesor la cursurile de literatură română, literatură pentru copii, limba engleză, jurnalism la Colegiul Universitar de Stat Botoșani al Universității „*Alexandru Ioan Cuza*” Iași și în alte forme de învățământ.

Diplome, premii, distincții (menționate selectiv):

Brevetul și Medalia comemorativă „*150 de ani de la nașterea lui Eminescu*”, prin decret prezidențial: „*pentru contribuția deosebită la promovarea operei eminesciene*”, 2000;

Premiul pentru critică și istorie literară al Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași, pe anul 2007, pentru volumul „*Arcade septentrionale*”, București, Ed. Academiei Române, 2007;

Diplomă de Cetățean de Onoare al localității Dumbrăveni, jud. Suceava, iunie, 2013;

Brevetul și medalia „*Mihai Eminescu*” prin Decret prezidențial al Președintelui Republicii Moldova - în semn de înaltă apreciere a meritelor deosebite în activitatea de cercetare a moștenirii literare a scriitorului Mihai Eminescu și contribuția esențială la promovarea operei eminesciene și la dezvoltarea relațiilor interculturale, Chișinău, septembrie, 2013;

Diplomă Honoris Causa și medalia „*Eminescu - 125 ani de nemurire*”, în semn de înaltă prețuire pentru întreaga activitate pusă în slujba poetului, publicistului, gânditorului Mihai Eminescu, Congresul Internațional de Eminescologie, ediția a III-a, Chișinău, septembrie, 2014;

Cetățean de Onoare al Municipiului Botoșani, 2014;

Cetățean de Onoare al Comunei Vorona, 2018;

Diploma și Trofeul Gala 10 pentru Botoșani - pentru iubirea de Eminescu, precum poezie și talent, pentru o viață închinată frumosului", acordată de cotidianul „Monitorul de Botoșani”, iunie, 2015, Botoșani;

Diplomă de excelență pentru publicistică acordată la Institutul Cultural Român de Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România la apariția volumului „Scrisori din prezentul meu”, din aprilie 2016;

Premiul „Eminescu ziaristul” acorda de Uniunea

Ziaristilor Profesioniști din România, la Sala „Brâncuși” a Parlamentului României.

Să învățăm sublimul

Opresc tăcerea cu un roi de muze

Să cânte muzici 'nalte și sublime!

Să se trezească dansul în mulțime!

Și-n cânt să fremete-ale lumii buze!

Să piară-n veci a răului asprime!

În hău să fie lacrimile duse,

De-a pururi fie rănile apuse,

Învinsă fie greaua lor vechime!

Să-nvățăm cuvântul fericire

Ce l-am uitat de-atât-amar de vreme

Să știm simți a clipelor iubire

Și-atunci când armonii au să ne cheme

Cu glasul împletit în mii de fire

Să înotăm spre vis fără-a ne teme!

(Lucia Olaru Nenati, „Sentimentul spiralei - Antologie, Vol. Opera Omnia, Ed. Tipo Moldova, Colecție de poezii contemporane, Iași, 2012, pag. 293)

Referent al Compartimentului
Artă Populară Artizanală
și Meșteșuguri Tradiționale Botoșani,
Daliana Bejan

Festivalul – Concurs al Cântecului Popular Românesc „SATULE, MÂNDRĂ GRĂDINĂ” Ediția a XLIII - a, 2024

Satul - matcă de tradiții și valori, reprezintă mediul de formare și cultivare a caracterelor umane pe principiile unei etici sănătoase, locul de referință în care se reflectă profund sufletul obștii, în credința, cultura și datinile formate firesc și păstrate cu evlavie. Această dragoste pentru tradiții, obiceiuri și cântece populare s-a perpetuat până în zilele noastre, astfel că dorința de a cânta, dansa sau a duce unele meșteșuguri populare mai departe este foarte prezentă în rândul tinerilor de astăzi.

Festivalul „Satule, mândră grădină” a luat ființă acum aproape jumătate de secol fiind un festival național de renume. De-a lungul vremii mari specialiști în folclor, dirijori, compozitori, profesori, etnomuzicologi, realizatori de emisiuni folclorice la televiziunile naționale, interpreți de marcă din folclorul românesc prezenți la festival au dat un plus de valoare acestuia, atrăgând tot mai mulți soliști din toate zonele țării îmbunătățindu-i calitatea și ajutând să aibă continuitate.

Ajuns la a la cea de-a XLIII a ediție, au fost foarte mulți doritori de participare în festival și anul acesta. Numărul soliștilor înscriși la preselecția de anul acesta a fost de 85 de concurenți dintre care 50 au fost admiși la preselecție și au concurat pentru marele premiu.

Zilele de 20 și 21 mai, când românimea ortodoxă prăznuiește și aduce cinstea cuvenită sfinților Constantin și Elena, sunt zile dedicate festivalului cântecului popular românesc „Satule, mândră grădină”. Întreaga comunitate, atât din orașul Bucecea, cât și din întreg județul Botoșani, îmbracă haina de sărbătoare și peste tot în jur se simte emoția construită și trăită de participanții și de însoțitorii acestora prezenți la festival. Nume sonore care au urcat odinioară pe această scenă în calitate de concurenți, astăzi se bucură de succes deplin și sunt recunoscute pe plan național ca artiști de marcă.

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură în subordinea Consiliului Județean Botoșani, în colaborare cu Primăria și Centrul Cultural al Orașului Bucecea își dau mâna an de an și conlucrează pentru cea mai bună organizare și desfășurare a unui festival de talie națională cu o vechime de 43 de ediții.

Orchestra „Rapsozii Botoșanilor- Ioan Cobâlă” - dirijor Ion Oloieru, a acompaniat și anul acesta concurenții, dar și invitații de onoare care, prin repertoriul, ținuta și evoluția artistică, sunt mentori și modele drept de urmat pentru concurenți și totodată bucuria spectatorilor, care nu sunt niciodată puțini la număr.

Juriul format din personalități de seamă ale vieții culturale și artistice, specialiști în domeniul cercetării, culturii și tradiției populare, a avut în componența sa de anul acesta pe:

Elise Stan (președinte al juriului) - profesor doctor, etnomuzicolog și realizator de emisiuni la Televiziunea Română

Gabriel-Ciprian Chițu - conferențiar universitar doctor la universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași și dirijor al Ansamblului Folcloric „Doina Carpaților” al Casei De Cultură a Studenților din Iași.

Cornelia Ciobanu - cunoscută interpretă de muzică populară, fostă membră a Orchestrei Rapsozii Botoșanilor, fost manager al Centrului Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Botoșani și fost profesor de canto al Școlii Populare de Arte „George Enescu” Botoșani.

Alina-Anișoara Spătaru - interpretă, referent de specialitate la Centrul Cultural Bucecea

Daliana Bejan - referent cultural al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani - compartimentul „Artă Populară Artizanală și Meșteșuguri Tradiționale”.

Festivalul a început pe data 20 mai 2024 la Căminul Cultural Bucecea cu Grupurile vocale ale Centrului de Creație Botoșani- coordonate de Mariana Ichim Hodan, urmate de concursul propriu-zis al soliștilor admiși la preselecție, repartizați pe categorii de vârstă.

Au dat startul soliștii vocali de la categoria 10-13 ani, iar aici trebuie menționat faptul că la această categorie au fost cei mai mulți înscriși, iar soliști instrumentiști 10 - 14 ani au completat categoria celor mai tineri concurenți.

Invitată specială, **Delia Gandore**, câștigătoare a trofeului „Satule mândră grădină” în anul 2022 a susținut un mini recital între cele două categorii de vârstă și a demonstrat încă o dată talentul, siguranța și calitățile vocale dobândite în urma studiului intens la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași.

Categoria soliști vocali 14- 18 ani și categoria soliști instrumentiști peste 15 ani au fost urmate de un alt invitat special, **Patrik Mihail Petrescu** câștigătorul trofeului „Satule, mândră grădină” în anul 2023.

Categoria soliști vocali 19 - 30 ani a fost inițial ultima categorie de participanți în concurs, însă din dorința de a ține cât mai mult cu putință generația de aur a culturii tradiționale, instituțiile care au organizat festivalul au reînființat secțiunea „Rapsozi populari”, în speranța că vom avea în mijlocul nostru oameni care au rămas neatinși de modernizare, nealterați de multiplele schimbări ale vremii. Din păcate, un singur concurent s-a prezentat la aceasta categorie, fiind premiat pentru autenticitate și promovarea valorilor tradiționale.

Cea de-a doua zi de festival, 21 mai 2024, a început cu Gala Laureatilor în care membrii juriului au premiat câștigătorii ediției de anul acesta.

Premianții celei de- a-XLIII-a ediții a Festivalului Cântecului Românesc
„Satule, mândră grădină” 2024 sunt:

**TROFEUL FESTIVALULUI
„SATULE, MÂNDRĂ GRĂDINĂ” 2024**

Codruț Victor ȘTIRBU
Vorona, Botoșani

SOLIȘTI VOCALI 10-13 ANI

PREMIUL I

Anastasia Elena AILLOAIE
Vorona, Botoșani

PREMIUL al II - lea

Matei ISTICIOAIA
Pașcani, Iași

PREMIUL al III- lea

Amalia-Rebeca ȘTIRBU
Vorona, Botoșani

MENȚIUNE

Anya-Maria OLARIU
Răuseni, Botoșani

PREMIU SPECIAL

Maria BOAMPĂ
Iași

PREMIU SPECIAL

Ana-Maria AIACOBOAIE
Vorona, Botoșani

SOLIȘTI VOCALI 14-18 ANI

PREMIUL I

Ioana-Cătălina-Doina FILIP
Șcheia, Suceava

PREMIUL al II- lea

Andreea-Daniela HOREANGĂ
Piatra Neamț

PREMIUL al III- lea

Sara-Ștefana AVAȘÎCII
Pașcani, Iași

MENȚIUNE

Anda HÎRJOI
Botoșani

SOLIȘTI VOCALI 19-30 ANI

PREMIUL I

Alexandra-Vasilica CONDREA
Lunca Banului, Vaslui

PREMIUL al II- lea

Delia-Valentina BERTEA
Vulturești, Suceava

PREMIUL al III- lea

Alexandra-Nicoleta RĂSTOACĂ
Adâncata, Suceava

MENȚIUNE

Maria FURNICĂ-DANDEA
Botoșani

PREMIU SPECIAL

Cosmin IRICIUC
Unțeni, Botoșani

SOLIȘTI INSTRUMENTIȘTI 10-14 ANI

PREMIUL I

Eduard Gabriel MĂTRESCU
Copălău, Botoșani

PREMIUL al II- lea

Nectarie POPESCU
Bucecea Botoșani

PREMIUL al III- lea

Constantin-Iustin BORCOI
Botoșani

MENȚIUNE

Amalia-Rebeca ȘTIRBU
Vorona Botoșani

PREMIU SPECIAL

Cristian-Ionuț ȘÎRBU
Pomârla, Botoșani

SOLIȘTI INSTRUMENTIȘTI PESTE 15 ANI

PREMIUL I

Răzvan-Laurențiu BADURLĂ
Focșani, Vrancea

PREMIUL al II- lea

Denis-Marian COȚOVANU
Șendriceni, Botoșani

PREMIUL al III- lea

Ionuț-Nicolae PÎNTIUC
Comănești, Suceava

MENȚIUNE

Mario-Andrei MAXIM
Gorbănești, Botoșani

PREMIU SPECIAL

Matei FERBINȚEANU
Săveni, Botoșani

RAPSOZI POPULARI PESTE 50 ANI

PREMIU SPECIAL

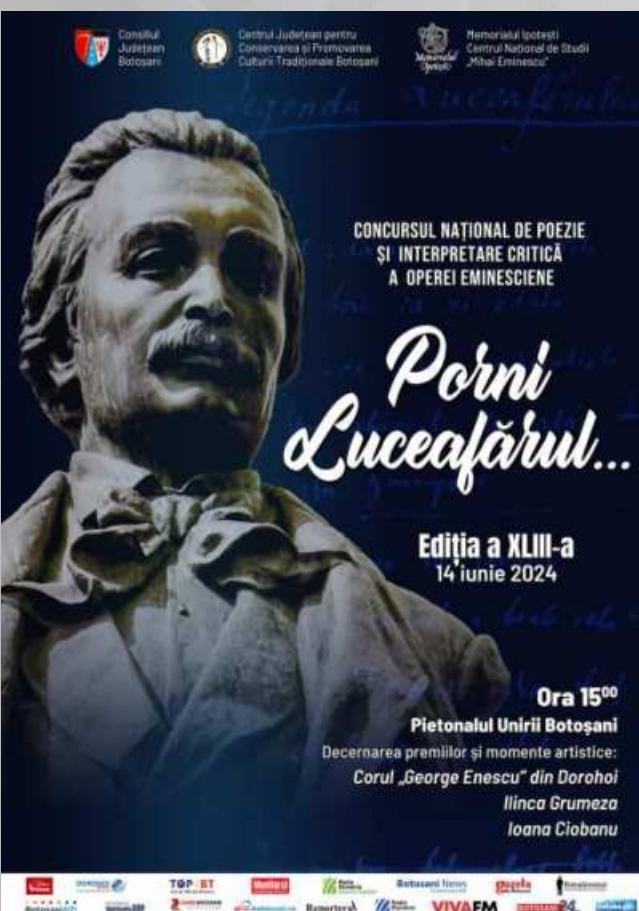
Gheorghe DANDU
Pângărați, Neamț

Recitalurile de excepție a îndrăgiților artiști, Angelica Flutur, Cornelia Ciobanu, Iustina Irimia Cenușă și al Grupului „Ștefan Vodă” din Republica Moldova, au întregit tabloul unei noi ediții a Festivalului Cântecului Românesc „Satule, mândră grădină”, adăugând o nouă filă în istoria tradiției și a cântecului popular românesc.

Consultant artistic
al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Concursul Național de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul...” Ediția a XLIII-a, 14 iunie 2024, Botoșani

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție a Consiliului Județean Botoșani, a organizat cea de-a XLIII-a ediție a Concursului Național de Poezie și Interpretare Critică a Operei Eminesciene „Porni Luceafărul...”, în parteneriat cu Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”, în cadrul Zilelor Eminescu.

În data de 14 iunie 2024, la ora 15, pe Pietonalul Unirii din Botoșani (la Cinema Unirea), s-au premiat laureații acestei ediții (zece din cei douăzeci înscriși în concurs), s-a lansat noul număr al antologiei de poezie „Porni Luceafărul...”, care conține lucrările câștigătorilor ediției din 2023, iar publicul prezent a ascultat deosebitele recitaluri ale artiștilor botoșăneni: Ilinca Grumeza, Ioana Ciobanu și Corul „George Enescu” din Dorohoi.

Juriul a fost alcătuit din specialiști în domeniul literaturii:

- **Bogdan Crețu**
profesor doctor la Facultatea de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași;
- **Valentin Ajder**
directorul editurii Eikon;
- **Stelorian Moroșanu**
scriitor botoșănean, membru al Uniunii Scriitorilor din România;

Laureații ediției a XLIII-a:

Secțiunea Carte publicată

Mențiune - Ilie Antonia (Suceava) - volumul InfrasonoR

Secțiunea Poezie în manuscris

Premiul I: **Purușniuc Elena** (Iași);

Premiul al II-lea: **Axinte Alexia-Elena** (Botoșani);

Premiul al III-lea: **Ciornei Elyza** (Suceava);

Mențiune: **Duduman Andreea** (Suceava);

Mențiune: **Mayer Amalia** (Suceava);

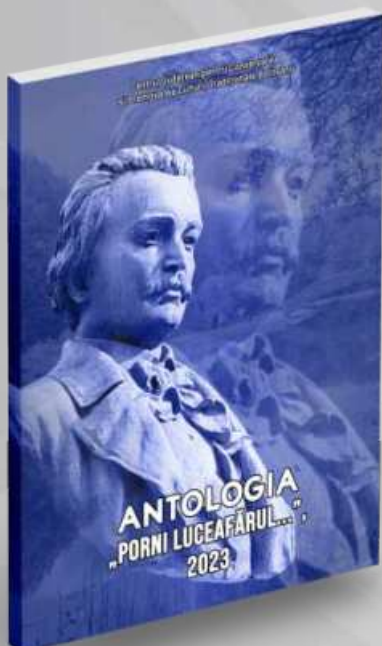
Mențiune: **Zamă Lavinia** (Suceava);

Mențiune: **Chițu Mădălina** (Suceava);

Mențiune: **Plăcintă Alexia** (Suceava);

Mențiune: **Turculeț Alexandru** (Suceava).

Laureații au primit diplome, materiale tipărite din partea Centrului de Creație și premii în bani. Mulțumim tuturor celor care ne-au fost alături!

Ograda cu ii și sânziene - Ziua iei

23 iunie 2024

Consiliul Județean Botoșani
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani

Ziua Iei

Ograda cu ii și sânziene

23 iunie 2024
Ora 16⁰⁰

Complexul Muzeal Botoșani,
str. Doboșari, Nr. 65

Invitat special
Doina Lavric-Parghel

Activități:
Expoziție colectivă de împletituri
Cu pași prin timp, ia copilăriei mele!
Liceul „Alexandru cel Bun” Botoșani (clasele IX-XII)
Școala Gimnazială Nr. 11 Botoșani (clasele V-VIII) și
Școala Gimnazială Nr. 13 Botoșani (clasele V-VIII)
Prof. coord. Alina Gavril

Expoziție de cămăși tradiționale
realizate în cadrul cursului de cusut
organizat la C.J.P.C.T. Botoșani

Atelier de împletit coronite

Momente artistice:
Ansamblul „Stejărelul - Vlăstarele
lui Enescu”
Anda Hîrjoi, Alina Gavril, Denisa Măntăluță,
Șerban Ilăș, Anastasia Ailoiș, Alessia Maxim, Grupul vocal
„Bob de rouă” al Centrului Județean pentru Conservarea
și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani
(Anamaria Simionesei, Daria Leancă, Gabriela Dumitriu,
Daria Leancă, Gabriela Dumitriu - coordonat de doamna
Mariana Ichim Hodan și Ansamblul „Stejărelul - Vlăstarele
lui Enescu”
Mihai Asăvoaie - prof. coord. Școala nr. 11 Botoșani)

Duminică, 23 iunie 2024, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, a organizat în „Ograda cu ii și sânziene”, Ziua iei, la Complexul Muzeal Botoșani, aflat pe str. Doboșari, nr. 65, Botoșani.

În cadrul activității din acest an, invitată specială a fost doamna Doina LAVRIC-PARGHEL. Totodată, în „Ograda cu ii și sânziene” s-a organizat o expoziție colectivă de tablouri: „Cu pași prin timp, ia copilăriei mele”, expoziție în cadrul căreia au expus elevii Liceului „Alexandru cel Bun” Botoșani (clasele IX-XII), Școala Gimnazială Nr. 11 (clasele V-VIII) și Școala Gimnazială Nr. 13 (clasele V-VIII), prof. coord. Alina Gavril; expoziție de cămăși tradiționale realizate în cadrul cursului de cusut organizat la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani; atelier de împletit coronite și momente artistice susținute de Mihai Asăvoaie, Didi Cojocariu, Gabriel Treteag, Anda Hîrjoi, Antonia Gavril, Denisa Măntăluță, Șerban Ilăș, Anastasia Ailoiș, Alessia Maxim, Grupul vocal „Bob de rouă” al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, alcătuit din Andreea Tîrnaucă, Iustina Lipovanu, Gabriela Simionesei, Daria Leancă, Gabriela Dumitriu - coordonat de doamna Mariana Ichim Hodan și Ansamblul „Stejărelul - Vlăstarele lui Enescu”, coordonator Alin Chiorescu. Printre diferitele și frumoasele momente artistice, în „Ograda cu ii și sânziene” s-a discutat și despre semnificațiile zilelor de 23 și 24 iunie, începând cu obiceiurile de dinainte de Duminica Mare.

În popor, există credința ca în seara dinspre Duminica Mare, Duminica Rusaliilor, gospodarii să-și ungă ferestrele cu leuștean și usturoi pentru a feri gospodăriile de duhurile

rele, necurate. După credința poporului, aceste duhuri se vor lupta în văzduh cu duhurile bune și din lupta lor va rezulta ploaia. De aceea, se spune că Duminica Mare aduce întotdeauna ploaie. Totodată, în mediile arhaice, se crede că de la Duminica Mare înainte oricine poate dormi pe prispa casei sau oriunde afară. Persoanele care se culcau afară, înainte de această zi, conform tradiției, erau cuprinse de frigurile aduse de duhurile rele ale aerului. Tot în această zi, s-a vorbit și despre Rusalii. Rusaliile, în popor sunt întruchipate sub mai multe feluri, însă, noi ne-am oprit la următoarea interpretare: „Rusaliile sunt trei fete mari din vremea lui Alexandru-Împărat. Având Alexandru o sticlucă cu apă vie, din care a dat calului său să bea, spre a nu mai muri niciodată, cele trei zâne cari se aflau la curtea lui au băut și dânsese din acea apă, făcându-se astfel nemuritoare. Astăzi sunt gârbovite de bătrâne, dar tot fecioare sunt. Ele cântă și joacă în anumite zile ale anului, pe la răspântii de drumuri. În aceste zile, oamenii se feresc de a lucra, căci întâlnindu-i aceste trei fecioare pe drumuri, ei vor fi schilodiți.” (Tudor Pamfile, Sărbătorile la Români, Ed. Saeculum I.O., București, 2018, pag. 24). Cât despre ziua de 24 iunie, s-a amintit că este dedicată, în primul rând, sărbătorii din calendarul creștin, Nașterea Sf. Prooroc Ioan Botezătorul, cunoscută în popor și sub denumirea de Sfântul Ioan de Vară. Totodată, în această zi este ziua Sânzienelor sau Drăgaica, cum este cunoscută în alte zone ale țării.

Această vreme a sânzienelor, reprezintă vremea maturității pentru că înainte, femeile din mediul rural începeau să strângă ierburi și flori ale căror proprietăți binefăcătoare erau folosite peste an pentru diferite dureri, leacuri sau chiar diferite descântece. Tot în această zi fiind sărbătorită și ia, cămașa românească, cea care de la naștere și până la moarte, l-a însoțit pe țaran la muncile câmpului și la sărbători. Astfel,

această cămașă, ie, îndeplinește, rolul de marcă socială, deoarece exista o cămașă a duminicilor, dar și a lucrului; a sărbătorilor de peste an, a Paștelui și a Crăciunului; cămașă fecioarei și a văduvei; a nunților, a nașterii și a botezului, cămașă morții. Fiecare grup social sau nivel de vârstă, fiecare status ritualic avea codul său de simboluri, foarte bine reprezentat la nivelul cămășii, cu intenția de a scoate în evidență capacitatea femeilor ce au cusut aceste cămăși și de a transmite mesaje dincolo de timp și generații.

Referent al Compartimentului
Artă Populară Artizanală și
Meșteșuguri Tradiționale Botoșani,
Daliana Bejan

Festivalul concurs al cântecului și jocului popular românesc „Mlădițe dângenene” Ediția a II-a, 2024

Cu rădăcini bine înfipte în țărâna comunei natale, domnul primar Claudiu Ilaș, cel ce conduce cu responsabilitate și dăruire comunitatea din Dângeni, și-a îndreptat atenția spre viitor, însă fără a uita trecutul pentru că în viziunea lui rădăcinile te ancorează în glia strămoșească.

Pentru a insufla tinerei generații dragostea față de comuna natală și de a menține veșnic vii datinile, obiceiurile și tradițiile din străbuni, în luna ianuarie 2022, la inițiativa unui grup de profesori de la Școala Gimnazială Nr. 1 Dângeni și a domnului primar a luat ființă Ansamblul folcloric „Hora dângeneană”, sub bagheta domnului instructor coregraf Ionel Petrișoru și a domnului prof. coordonator - Victor Tanasă.

Lucru deloc ușor să reușești în ziua de astăzi să motivezi tinerii și să-i aduni la ore fixe la repetiții, să

asculte și să învețe tot ce li se cere de la instructorii coregrafi, când preocupările sunt cu totul altele, iar răbdarea lor de a înțelege că tradiția a constituit în toate timpurile cartea de identitate prin care orice neam se definește, iar păstrarea și promovarea culturii tradiționale este o datorie sfântă, se clădește în timp.

Odată înființat, tânărul ansamblu, aflat sub tutela Primăriei Dângeni, cu dorința de a evolua și de a câpăta cât mai multă experiență, a participat la numeroase concursuri de unde s-a întors întotdeauna cu premii și în două rânduri, chiar cu trofeul festivalului, ceea ce a fost un imbold în comunitatea dângeneană și un motiv bine întemeiat pentru a merge mai departe și a înflori.

Din acest considerent, domnul coordonator prof. Victor Tanasă, împreună cu domnul primar Claudiu Ilaș au hotărât să înființeze un festival-concurs care să devină în timp factor emblematic al comunei, filă de istorie vie, prinsă în cartea de căpătâi a culturii tradiționale locale, amintire de neuitat în conștiința fiecărei generații.

De regulament, înscrieri și de problemele inerente care au tot apărut s-a ocupat în mod voluntar domnul profesor Victor Tanasă care și-a pus toată strădania sa în slujba organizării și funcționării acestui ansamblu, apoi a festivalului.

Partea cea mai grea a întregii desfășurări a dus-o domnul primar care a fost ajutat la rândul lui de angajații primăriei, printre care și soția domnului profesor Tanasă, doamna secretar-general - Ana-Maria Tanasă.

Cu sprijinul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, anul acesta, festivalul - concurs „MLĂDIȚE DÂNGENENE” a organizat cea de-a II- a ediție.

Juriul Festivalului - Concurs „Mlădițe Dângene” a fost alcătuit din următorii membri:

Ionel Petrișoru -instructor coregraf,

Daliana Bejan - referent Compartiment - Artă Populară Artizanală și Meșteșuguri Tradiționale în cadrul C.J.C.P.C.T. Botoșani și

Mariana Ichim Hodan - consultant artistic în cadrul C.J.C.P.C.T. Botoșani la Compartimentul Muzică.

Festivalul - concurs s-a desfășurat pe categorii de vârstă, astfel încât jurizarea să fie una justă, iar concurenții motivați să participe și la edițiile viitoare.

Trofeul festivalului a fost unul singur pentru toți participanții, iar acesta a fost câștigat de o tânără solistă vocală de 13 ani din Botoșani - Sarah Antonia Gavril.

Premianții celei de-a doua ediții a Festivalului „*Mlădițe Dângenene*” sunt:

Soliști:

Categoria 6 - 9 ani

Căldăruși Rebeca - Premiul I
Simionesei Gabriela Ioana - Premiul al II- lea
Sârbu -Crodu Ilinca - Premiul al III- lea
Huțan Anastasia - Ioana - Mențiune

Categoria 10 -13 ani

Gherman Alesia - Elena - Premiul I
Iftimiciuc Andreea - Irina - Premiul al II- lea
Merticariu Elena - Delia - Premiul al III- lea
Lupu Alexia - Mențiune

Categoria 14 -16 ani

Todirică Anastasia - Premiul I
Baltag Oana Gabriela - Premiul al II- lea
Bejenaru Ștefania - Premiul al III- lea
Pripas Anastasia Christiana - Mențiune

Categoria 17 ani +

Toma Tony Ștefan - Premiul I
Adiaconitei Aura - Premiul al II- lea
Căliman Ionela- Adelina - Premiul al III- lea

Ansambluri:

Categoria 10 - 14 ani

Ans. „Flori de corn”
Corni - Premiul I
Ans. „Pescărușii Suliței”
Sulița - Premiul al II- lea
Ans. „Așa-i jocu-n Roșiori”
Roșiori - Premiul al III- lea

Categoria 15 - 19 ani

Ans. „Vlăstarelen Hlipiceniului”
Hlipiceni - Premiul I
Ans. „Sirețelul” - Vârful Câmpului
Premiul al II- lea
Ans. „Zorile Havârna”
Havârna - Premiul al III- lea
Ans. „Moștenitorii”
Dorohoi - Premiul special al juriului

Prezentarea a fost asigurată de Diana
Penciu.

Putem spune că cea de-a doua ediție a Festivalului „*Mlădițe dângenene*” a fost un real succes, desfășurarea acestuia fiind o oportunitate de continuitate a tradiției, de punere în valoare a tinerilor soliști, care-și pot îmbunătăți experiența primind din partea juriului prețioase informații și sfaturi, iar pentru ansambluri un loc propice pentru a-și cunoaște potențialul și a menține vie dorința de a fi continuatori ai dansurilor preluate din vatra folclorică a județului Botoșani.

Felicitări tuturor ce s-au implicat în mod direct sau indirect în realizarea celei de-a doua ediții a Festivalului „*Mlădițe dângenene*” 2024 Dângeni!

Consultant artistic al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Festivalul - Concurs de Muzică Tradițională Instrumentală „Constantin Lupu”

Consiliul Județean Botoșani
Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani

Festivalul - Concurs de muzică tradițională Instrumentală „Constantin Lupu”

Tarafuri
Ediția a VI - a
3 august 2024

Invitați speciali:
Călin Brăteanu
Mădălina
Taraful Tradițional „Obcina” Suceava
și
Taraful Vicovenilor
Dirijor: Alexandru Cozaciuc

Fanfare
Ediția a XVII-a
4 august 2024

Participanți:
Fanfara „Mășina”
Fanfara
Fanfara
Fanfara „Stănești”

Prezintă Sorina-Ionela Avăstioaei

Pietonalul Unirii Botoșani - ora 16:00

Sponsori: Botoșani News, VIVA FM, etc.

Unul dintre cei mai mari păstrători de datini, care a avut o grijă deosebită în ceea ce privește tezurizarea valorilor materiale și imateriale specifice subzonelor județului Botoșani, cel care a fost și vară-mâne purtător de patrimoniu cultural local, specific vetrei folclorice ale Botoșaniului este regretatul Constantin Lupu.

La începutul lui gustar, mai exact pe 3 și pe 4 august 2024, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție subordonată Consiliului Județean Botoșani a organizat pe Pietonalul Unirii din Botoșani Festivalul - Concurs de Muzică Tradițională Instrumentală „Constantin Lupu”, prin care s-a adus un pios omagiu celui care a fost folclorist, dirijor și violonist și care și-a dedicat viața cercetării, conservării și promovării folclorului tradițional.

În prima zi dedicată festivalului - concurs, au fost prezente la Botoșani șapte tarafuri care au concurat pentru marele premiu, iar în deschidere și încheiere au evoluat invitații de onoare Călin Brăteanu și Taraful „Obcina” și Taraful „Vicovenilor” dirijat de Alexandru Cozaciuc care a fost și câștigătorul Trofeului „Constantin Lupu” în anul 2022.

Juriul care a apreciat evoluția tarafurilor concurente a fost alcătuit din personalități avizate în lumea culturii tradiționale:

Călin - Constantin Brăteanu, director al Centrului pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din cadrul Centrului Cultural Bucovina, solist vocal și membru al Tarafului „Obcina” - președintele juriului;

Ion Oloieru - dirijorul Orchestrei „Rapsozii Botoșanilor” - Ioan Cobălă - membru juriu;

Vasile Pohoată, etnomuzicolog și realizator de emisiuni de folclor la Radio și TVR Iași - membru juriu;

Tarafurile au fost foarte bine pregătite, cu repertoriu bine ales din folclorul autentic al vetrelor pe care le reprezintă, au readus în atenția publicului muzica așa cum se cânta ea, înainte de a fi mecanizată. Instrumentele populare vechi de prin Obcinele Bucovinei, toaca, fluierele fără dop sau cavalul ne-au întors la origini și ne-au demonstrat încă o dată frumusețea venită din simplitate, înțelepciune și credință.

**Câștigătorii Festivalului Concurs de Muzică Tradițională Instrumentală
„Constantin Lupu” 2024, Botoșani:**

Trofeul Festivalului - Taraful „*Straja*” din Straja, Suceava;

Premiul I - Taraful „*Obcina Stănișoarei*” din Mălini, Suceava;

Premiul I - Taraful „*Rădăcini*” din Iași C.J.C.P.C.T;

Premiul al II-lea - Taraful „*Dor*” din Moara, Suceava;

Premiul al III-lea - Taraful „*Dor*” junior din Moara, Suceava;

Premiul special - Taraful „*Floricea de pe Prut*” din Vetrișoia, Vaslui;

Mențiuni - Taraful „*Hora Petrenilor*” din Drochia, Republica Moldova;

Ne bucură interesul pe care-l au oamenii care nu lasă uitate aceste tarafuri și se străduiesc să lase generațiilor următoare urme din preocuparea, dibăcia, dragostea de neam și țară a înaintașilor noștri, prin efortul considerabil depus în slujba folclorului românesc.

Festivalul - Concurs de Muzică Tradițională Instrumentală „Constantin Lupu” a continuat a doua zi cu evoluția fanfarelor. Acestea au făcut ca Pietonalul Unirii să devină neîncăpător. Pe chipurile oamenilor se citea nostalgia vremurilor apuse, bucuria reîntâlnirii cu muzica simplă a omului de la țară cu care se delectau oamenii la sate în zilele de sărbătoare sau de hram.

Câțiva trecători, care se vedea că erau veniți de departe, aflându-se în concediu probabil, și care treceau întâmplător prin preajma locului unde se ținea festivalul, au lepădat pentru câteva momente tot împrumutul de la cultura și civilizația de unde locuiesc momentan și s-au regăsit în persoana omului simplu de la țară, care, furat de grijile actuale, de alergătura către nicăieri, a uitat că fericirea se găsește în lucrurile simple. Evident că această regăsire cu omul simplu s-a împletit cu lacrimi în sunetele răsunătoare ale fanfarelor.

Telefoanele nu mai făceau față să acapareze și să transmită celor dragi emoția și starea care se instalase în fața scenei. Oamenii erau de-a dreptul entuziasmați și mulțumiți de ceea ce li se oferea. Această stare s-a instaurat odată cu sosirea pe scenă a Fanfarei „Stamate”, dirijor Vasile Leonică, care a cântat în deschiderea festivalului ca invitați de onoare.

Fanfarele de copii conduse de Mitică Ștefan, au asigurat continuitatea către generațiile următoare a muzicii străvechi de la sate și au fost premiate cu premiul al II-lea - Fanfara „Ciobănașul” din Copălău, respectiv premiul I pentru Fanfara „Bălteanca” din Corni.

Fanfara „Slobozia „Junior” din Gîrceni Vaslui, condusă de Florin Vasiliu, un foarte tânăr dirijor, a avut un succes răsunător. Cei peste 25 de membri ai fanfarei, cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani au impresionat atât publicul, cât și juriul cu virtuozitatea instrumentiștilor, obținând Trofeul „Constantin Lupu” 2024.

Cele 4 fanfara de adulți participante la concurs: Fanfara Tradițională „Glasul Bucovinei” din Frătăuții Noi, Suceava condusă de Constantin Cojocaru, Fanfara „Costâna” din Costâna, Suceava condusă de Vasile Hrib, Fanfara „Izvoarașul” din Liteni, Suceava condusă de Costică Stăuceanu, Fanfara Tradițională „Stejărelul” din Șcheia Suceava condusă de Gheorghe Ilincau, au oferit un spectacol de zile mari. Au respectat obiceiul de a intra pe scenă cântând, au adus în atenție repertoriul autentic așa cum se cânta pe vremuri, au impresionat prin costumele tradiționale și prin simplitatea și dragostea lor pentru ceea ce fac. Deși majoritatea dintre ei nu au pregătire muzicală, au alte preocupări și mijloace de întreținere, totuși ei se dedică acestui gen muzical de plăcere, contribuind astfel la perpetuarea tradiției strămoșești.

Fanfara „Hasnaș” - dirijor Andrei Arhirii din Drochia, Republica Moldova, câștigătoarea trofeului „Constantin Lupu” din anul 2022, a susținut un recital foarte bine primit de publicul botoșănean, timp în care juriul a deliberat și a stabilit premianții.

Juriul a avut și de această dată în componența sa oameni experimentați, specialiști care ani de-a rândul au slujit folclorul strămoșesc:

Dl. **Vasile Pohoată**, etnomuzicolog și realizator de emisiuni de folclor la Radio și TVR Iași,

Dl. **Ion Oloieru** - dirijorul Orchestrei Rapsozii Botoșanilor Ioan Cobâlă și

Dl. **Emil Mandric** profesor de trompetă, fost membru al Orchestrei Filarmonicii de Stat Botoșani.

Datorită punctajului stabilit în urma jurizării de către membrii juriului, câștigătorii au fost:

Fanfara „**Izvoarașul**” din Liteni, Suceava - **Premiul I;**

Fanfara „**Costâna**” din Costâna, Suceava - **Premiul al II-lea;**

Fanfara „**Glasul Bucovinei**” din Frătăuții Noi Suceava - **Premiul al III-lea.**

Toate fanfarele și tarafurile prezente la Festivalul Concurs al Muzicii Tradiționale Instrumentale „Constantin Lupu” au cules îndelungi aplauze și ovații din partea publicului demonstrând încă o dată bogăția vetrei folclorice existente în zona noastră și totodată dorința tinerilor de a continua acest gen muzical mult îndrăgit în satele și comunele noastre.

Consultant artistic
al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Ica Luchian

Gânduri de-o viață

Pe când toamna își oferea spectacolul de culori, lumea alerga să-și strângă recolta mult trudită, pregătirile pentru venirea iernii erau tot mai intense, mai exact pe 30 septembrie 1949, în satul Tudor Vladimirescu din Rânghilești, venea pe lume Parascheva Luchian.

Crescând într-o familie unde mai toți cântau, Parascheva s-a deprins ușor cu sunetele muzicale, devenindu-i familiare. Talentul ei s-a observat de timpuriu, așa că era mereu cea care înveselea orice activitate din școala unde învăța, fiind încurajată de însuși directorul școlii. Acesta o trimitea pe la concursuri și se bucura că făcea cinste comunității, atât prin cântat, cât și prin dans, fiind și dansatoare la ansamblul din comună.

La vârsta de 20 de ani, auzise că se organizează concurs la Orchestra „Rapsozii Botoșanilor” și a dorit să-și încerce norocul. Deși aici s-au prezentat foarte mulți soliști, unii dintre ei fiind deja cunoscuți, doar trei dintre ei trebuiau să rămână și să ocupe posturile vacante de la orchestră. Concursul s-a desfășurat pe durata a trei zile având juriu venit special de la București, iar concurenții pregătiți cu câte patru-cinci piese din toate zonele țării, făceau o repetiție cu orchestra care-i acompania astfel încât să fie pregătiți pentru întâlnirea cu juriul. Rezultatele aveau să fie afișate două zile mai târziu.

Spre marea ei surprindere, Parascheva Luchian a fost prima pe lista celor admiși, umată de Viorica Galan și Constantin Lezeriuc.

Odată intrată la orchestră, a început spectacolele, turneele, iar numele de Parascheva părea prea lung pe afiș. Așadar pseudonimul său numele de scenă s-a transformat în - Ica. Cei de-acasă îi spuneau Valerica, iar de aici a rezultat numele de Ica Luchian până în ziua de astăzi. În cei 4 ani de activitate ca solistă la Orchestra „Rapsozii Botoșanilor”, Ica Luchian și-a croit un repertoriu personal cu ajutorul maestrului Ioan Prelipcean, pe atunci dirijor la orchestră. Dintre piesele de căpătâi ale Icăi Luchian amintim: „Cucule cu pene sure”, „De-aș ști firul dorului”, „Hai bărbate, hai la joc!”, etc.

La întrebarea cum era pe atunci orchestra, doamna Ica Luchian ne spune că instrumentiștii erau foarte serioși, foarte talentați și foarte uniți, existând o armonie și o bună înțelegere în colectiv.

Imediat ce a trecut în rândul femeilor, căsătorindu-se, a născut primul său copil, apoi nu mult după aceea și pe cel de-al doilea. Atunci situația nu i-a mai permis să plece și să se dedice în totalitate cântecului și fiind din ce în ce mai strâmtorată a fost nevoită să renunțe la cariera de artist. Cu toate că era invitată mai mereu să cânte în diferite locuri, ea a ales să rămână acasă pentru a se ocupa de copii.

Această ruptură de lumea muzicii i-a creat un gol imens în sufletul său, o rană care nu s-a vindecat nici până astăzi, de aceea recomandă tinerilor de astăzi care s-au hotărât să

urmeze calea cântecului popular, să nu abandoneze și să facă tot posibilul să meargă mai departe.

Bucuria ei este când își vede nepoții că îndrăgesc cântecul popular și doresc să-i calce pe urme. De dragul lor, în 2014 alături de câteva doamne învățătoare de la școala din Albești a înființat Ansamblul „Mugurelul albeștean”. Aici avea sarcina de a-i îndruma pe copii să cânte și repeta cu ei, pregătindu-i pentru diferite concursuri. A avut multe bucurii și satisfacții alături de acest ansamblu, câștigând numeroase premii pe la diferite concursuri.

Acum, dacă ar putea da timpul înapoi, ar renunța la treburile casnice și ar umbla toată țara în lung și-n lat, ducând cântecul ei drag la toată lumea.

Văduvă de câțiva ani buni, Ica Luchian își găsește tot felul de preocupări pe lângă casă pentru a putea trece mai ușor peste singurătatea care o apasă și peste greutatea vieții. Țese, coase, se ocupă de grădina cu flori de tot felul, așteaptă nepoții și musafirii care-i aduc multă bucurie atunci când îi trec pragul.

Prietenia ei sinceră cu colega de cântec, Celina Gherghelaș, o alină mult pentru că în preajma ei, simte că nu s-a depărtat prea mult de lumea muzicii.

Cu ochii umezi, *Ica Luchian*, este recunoscătoare și mulțumește tuturor celor ce-și amintesc de ea și o recunosc ca fiind una dintre interpretele de folclor ale județului nostru.

Consultant artistic al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Tabăra de pictură religioasă „Un penel pentru credință”

Ediția a XXVIII-a,
26-31 august 2024, Vorona, Botoșani

În perioada 26-31 august 2024, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură, aflată în subordinea Consiliului Județean Botoșani, în parteneriat cu Primăria comunei Vorona, a organizat Tabăra de pictură religioasă pentru elevi „Un penel pentru credință”, ediția a XXVIII-a. În cadrul acestei tabere s-a desfășurat un atelier de pictură icoane pe sticlă, precum și alte activități recreative dedicate celor 25 de participanți.

Timp de cinci zile, cei 25 de participanți au descoperit domeniul picturii icoanelor pe sticlă sub îndrumarea doamnei prof. Alina Gavril, fiindu-ne alături pe întreaga perioadă de desfășurare a taberei și doamna Ramona Pancu, consilier cultural la Centrul de Informare Turistică Vorona.

În zilele de 27 și 28 august, participanții din cadrul taberei de pictură religioasă „Un penel pentru credință”, după activitatea de atelier au avut parte de două excursii. Marți, pe 27 august, au fost în excursie cu căruța cu cai prin locurile pitorești din pădurea Vorona. Iar în ziua de 28 august, au fost pe drumul mănăstirilor: Mănăstirea Sihăstria Voronei, Peștera Sihastrului, Mănăstirea Coșula și Mănăstirea Zosin. Totodată, pe întreaga perioadă de desfășurare a taberei, după activitatea de atelier, participanții s-au bucurat de diverse activități recreative precum cele amintite mai sus. Au participat la Sfânta Liturghie la Biserica „Nașterea Maicii Domnului” de la Vorona, apoi s-au bucurat de jocuri distractive și creative în Poiana Mănăstirii asigurate de echipa de voluntari ATOR Botoșani.

Sâmbătă, pe data de 31 august 2024, a avut loc sfințirea icoanelor și festivitatea de premiere, bucurându-ne împreună de rezultatele deosebite ale participanților.

Referent al Compartimentului
Artă Populară Artizanală și
Meșteșuguri Tradiționale Botoșani,
Daliana Bejan

Salonul Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturza” 2024

Pe 20 septembrie 2024, la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, a avut loc cea de-a XI-a ediție a Salonului Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturza”. Acest eveniment cultural a devenit un reper esențial pe scena artei naive internaționale, reunind artiști din diverse colțuri ale lumii. De-a lungul celor unsprezece ediții, expoziția a evoluat de la un simplu eveniment local la un salon internațional care atrage un număr tot mai mare de artiști și iubitori de artă. Ediția din 2024 a adus laolaltă artiști din 9 țări – România, Brazilia, Finlanda, Franța, Israel, Italia, Polonia, Portugalia și Ungaria.

Evenimentul este un prilej de celebrare a acestei forme de exprimare artistică nonconformistă, care se distinge prin simplitate și autenticitate, dar și prin forța cu care comunică emoții și perspective culturale. Expoziția, găzduită în holul Casei Văsescu, a rămas deschisă publicului până pe 20 octombrie, oferind o incursiune profundă în lumea artei naive, unde formele simple și culorile vibrante reflectă spontaneitatea și sinceritatea artiștilor.

Arta naivă este un curent artistic care se definește prin simplitatea și nonconformismul său. Spre deosebire de arta academică, care urmează reguli stricte în ceea ce privește proporțiile, perspectiva și tehnica, arta naivă ignoră aceste norme, oferind o abordare pură și directă a realității. Artiștii naivi nu urmează în mod necesar o pregătire formală în domeniul artei, ceea ce face ca lucrările lor să fie extrem de personale și lipsite de convenții rigide. Această formă de exprimare artistică a apărut la sfârșitul secolului XIX și a fost inițial privită cu scepticism de către critici și publicul larg. Cu toate acestea, arta naivă a câștigat rapid recunoaștere datorită originalității și prospețimii sale, oferind o alternativă autentică la arta convențională. Unul dintre cei mai influenți artiști naivi ai vremii a fost Henri Rousseau, un pictor francez autodidact, ale cărui lucrări au fost apreciate de figuri emblematice ale artei moderne, precum Pablo Picasso și Wassily Kandinsky.

Astăzi, arta naivă este apreciată pentru capacitatea sa de a reda emoții autentice și pentru legătura directă pe care o stabilește cu privitorul. Lucrările naive surprind adesea scene de viață cotidiană, peisaje rurale sau povești tradiționale, folosind o cromatică vibrantă și o abordare stilistică simplă, dar expresivă.

Expoziția din acest an a reunit 56 de artiști din 9 țări, oferind o diversitate impresionantă de lucrări ce reflectă atât specificitatea fiecărei culturi, cât și trăsă-

turile universale ale artei naive. Lucrările expuse prezintă scene de viață rurală, peisaje exotice și tradiții culturale specifice, toate într-o explozie de culori și forme vibrante. În acest context, expoziția Salonului Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturza” nu este doar un loc de întâlnire pentru artiști din diferite țări, ci și o platformă de schimb cultural, unde publicul poate descoperi tradiții și perspective noi, îmbogățindu-și înțelegerea asupra artei și culturii.

De-a lungul anilor, arta naivă a câștigat un loc special în inimile publicului, iar Botoșani devine un punct de referință pentru iubitorii acestei forme artistice. Artiștii naivi, prin creațiile lor pline de culoare și viață, ne arată că arta poate transcende regulile convenționale, lăsând loc imaginației nelimitate. Această expoziție de artă naivă promite o experiență culturală memorabilă, o celebrare a talentului și creativității. Este un moment de reflecție asupra impactului artei naive în comunitatea locală, dar și o oportunitate de a cunoaște artiști talentați care îmbogățesc acest domeniu.

Într-o eră adesea complexă și abstractă, expoziția lui Gheorghe Sturza ne reamintește de frumusețea simplă a existenței. La Botoșani, arta naivă capătă o nouă dimensiune, iar expoziția devine o veritabilă sărbătoare a creativității românești. Diversitatea participanților și tematicile abordate demonstrează că arta naivă este mai mult decât o simplă exprimare artistică – este un limbaj universal, prin care artiștii comunică direct cu privitorii, depășind barierele culturale și geografice.

Expoziția „Gheorghe Sturza” nu doar că promovează arta naivă pe scena internațională, ci reafirmă și rolul important pe care această formă de artă îl joacă în păstrarea și transmiterea valorilor culturale, aducând în fața publicului o viziune pură și sinceră asupra lui.

Lucrările de artă naivă exprimă sentimente profunde printr-o abordare directă și lipsită de artificii. Aceste lucrări transmit un mesaj autentic, adesea legat de bucuriile simple ale vieții de zi cu zi, de tradiții culturale sau de frumusețea naturii. Mai mult, arta naivă pune accent pe spontaneitate și onestitate, ceea ce face ca fiecare lucrare să fie o fereastră către universul interior al artistului. Aceste creații nu doar că reprezintă o viziune artistică personală, ci și una universală, în care fiecare privitor poate găsi o legătură emoțională.

Pictorul naiv este un creator care operează dincolo de normele artei academice, exprimându-se liber și intuitiv. Fie că este autodidact sau are o educație artistică formală minimă, artistul naiv își dezvoltă un stil propriu, bazat pe sinceritatea emoțiilor și spontaneitatea expresiei. Artă naivă nu urmărește fidelitatea realității, ci încearcă să surprindă esența vieții printr-o viziune pură și subiectivă, adesea încărcată de simbolism, nostalgie sau umor. Prin lucrările sale, el își propune să aducă privitorul într-o lume fantastică, de multe ori inspirată din copilărie, folclor sau viața rurală. Personajele pictate de un artist naiv sunt adesea figuri umane stilizate, cu proporții neobișnuite, fie exagerat de mari, fie foarte mici în raport cu mediul înconjurător. Aceste personaje sunt frecvent plasate în contexte cotidiene sau scenarii mitice, cu o atmosferă de basm.

Vegetația, animalele și peisajele sunt și ele tratate într-o manieră decorativă, amplificând frumusețea și vitalitatea scenei, chiar dacă nu urmează regulile naturale ale proporției sau perspectivei.

Un exemplu comun de tematică include țărani muncind câmpul, animale domestice și sălbatice ce par să coexiste armonios, case tradiționale viu colorate și păduri încărcate de vegetație luxuriantă.

În esență, pictura naivă este mai mult decât o simplă formă de artă; ea este o fereastră către lumea interioară a artistului, o lume plină de nostalgie, amintiri și povești. Departate de a urmări perfecțiunea formală, pictorul naiv își concentrează energia pe redarea unei viziuni personale, subiective, în care detaliile sunt adesea exagerate sau stilizate, dar pline de semnificații profunde. În această abordare, artistul caută să aducă la suprafață frumusețea și simplitatea vieții de zi cu zi, dar și să trezească în privitor o stare de visare și contemplantare.

Picturile naive se disting printr-un colorit vibrant, bogat, aproape decorativ, în care culorile vii domină compoziția, iar liniile simple și formele plane creează o atmosferă de basm. Această artă nu aspiră la iluzia tridimensionalității sau la o reprezentare realistă, ci dimpotrivă, rămâne fidelă unei viziuni bidimensionale, amintind adesea de pictura copilărească, plină de prospețime și sinceritate.

Pictorul naiv transformă cotidianul în artă, printr-o stilizare a scenelor de zi cu zi: muncile câmpului, sărbătorile populare, familia sau peisajele rurale. Adesea, aceste imagini sunt populate de personaje stilizate – țărani cu figuri rotunde, îmbrăcați în haine tradiționale viu colorate, oameni angajați în activități casnice sau agricole, figuri umane – bărbați, femei și copii – fie animale domestice sau sălbatice, toate integrate armonios în peisajul pictat. De exemplu, vaci și oi ce pasc liniștite alături de oameni, cai ce trag căruțe încărcate de recoltă sau păsări zburând deasupra unui sat liniștit, toate fac parte din universul creat de artist. Casele, cu acoperișuri de șindrilă sau țigla, sunt ridicate parcă din povești, iar satele, înconjurate de peisaje de basm, amintesc de un trecut idilic, neatins de modernitate. În unele cazuri, lucrările au o notă de umor, artistul jucându-se cu proporțiile și plasând personaje uriașe lângă detalii miniaturale sau invers, într-un mod ce sfidează logica obișnuită a spațiului.

Peisajele abundă în vegetație luxuriantă, copaci stilizați și flori viu colorate, care par să danseze pe pânză. De multe ori, aceste elemente naturale sunt amplificate prin culori saturate și contururi groase, transformând natura într-un tărâm feeric. Un alt element specific artei naive este reprezentarea spațiului; perspectivele convenționale sunt adesea ignorate, iar planurile picturii se suprapun fără o organizare clară. Casele și copacii pot părea fie prea mari, fie prea mici în raport cu personajele din prim-plan, dar această libertate de expresie conferă un farmec aparte fiecărei lucrări.

Deși uneori percepută ca o formă de artă primitivă, pictura naivă este în esență o manifestare a dorinței de a păstra o viziune pură asupra lumii. Ea are capacitatea de a ne transporta într-un timp și un spațiu unde granițele realității sunt diluate, iar simpla bucurie a vieții este celebrată în fiecare detaliu. Acesta este motivul pentru care arta naivă rămâne atât de îndrăgită – pentru simplitatea sa, pentru sinceritatea emoțiilor pe care le transmite și pentru capacitatea sa de a reda frumusețea vieții, în cea mai pură și onestă formă.

Vă îndemnăm să explorați această lume plină de culoare și imaginație, să descoperiți povestea din spatele fiecărei opere de artă ori de câte ori vi se oferă ocazia. Această expoziție nu este doar o manifestare artistică, ci o ocazie de a ne reconecta cu tradițiile și valorile care ne definesc ca popor. Așadar, pășiți în universul Salonului Internațional de Artă Naivă „Gheorghe Sturza” și lăsați-vă inspirați de frumusețea artei naive românești!

Anul acesta au răspuns invitației noastre 56 de artiști naivi din țară și străinătate, după cum urmează:

- BRAZILIA - Beto NASCIMENTO;
- FINLANDA - Kikka NYRÉN;
- FRANȚA - Bron ODILE;
- ISRAEL - Auni EDRIS, Elena ERYOMINE, Michal ESHET, Noemi ESHET-ROSENZWEIG, Rachel FRANK, Ruthy GOLD, Miri GOLDSHMIDT, Ayelet HOCH, Howayda IBRAHIM-ZAITOUN, Ida LOMIANSKI, Hevrona MALKI, Batia MITRANI, Hayim OTSARYA, Natalie PELED, Moran SHAMBAR, Noga SHAVIT, Roni SHEMESH, Dvora SIVAN;
- ITALIA - Guido VEDOVATO;
- POLONIA - Barbara JOZEFOWICZ;
- PORTUGALIA - Maria TEREZA;
- ROMÂNIA - Gabriela BĂLOIU, Florin BEJINARI, Aurica BOBOESCU, Oana CĂTĂNOIU, Anișoara CIOBANU, Gheorghe CIOBANU, Lucica CIOBANU, Ruxanda CIUPERCĂ, Mihai DASCĂLU, Ana Viorica FARKAȘ, Anastasia GÎRNEAȚĂ, Ana GRUNZU, Cristian HÂRTIE, Lina HORTOLOMEI, Toader IGNĂTESCU, Maricela ISTRATE, Maria LUPU, Rita MAXIM, Ioan MĂRIC, Eugenia NECHITA, Anda PETRACHE, Genoveva POPA, Calistrat ROBU, Paul Răzvan ROBU, Nicolae ȘERBAN, Dumitru ȘTEFĂNESCU, Elena ȘTEFĂNESCU, Costel TĂNASE, Paulina TUFESCU, Tatiana ȚIBRU, Maria VINTILĂ;
- UNGARIA - Zsóka MÁNDOKI HALÁSZ.

Consultant Artistic al
Compartimentului Arte Vizuale,
Theodora Gheorghiu

Aniversarea celor doi ani de activitate a cursului de cusut organizat de C.J.C.P.C.T. Botoșani 30 septembrie 2024

Luna Răpciune a anului 2024, a marcat împlinirea a doi ani de când la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, se organizează cursul de cusut cămăși tradiționale.

Acest curs are rolul de a (re)aminti însemnătatea cămășii care a fost dintotdeauna cea mai importantă piesă a portului tradițional. Cămașa, fiind prezentă în toate momentele esențiale din viața omului. Nu întâmplător cămașa este comparată cu a doua piele a omului, devenind semnul cel mai clar al modului în care un popor vorbește despre sine de-a lungul generațiilor. În cadrul cursului de cusut, ne-am propus să ne amintim despre cămașa moldovenească; cămașa încrețită la gât (cămașa cu brezărău) și cămașa dreaptă (slobodă).

Cămașa moldovenească fiind caracterizată printr-o dozare riguroasă a ornamentelor, reprezentând, totodată, frumusețea simplității acestui meleag. Mâneca fiind cea mai bogat ornamentată: alțiță, încreț și râuri.

Alțița, la rând ei, oferindu-ne simbolurile cele mai importante, prin intermediul cărora un popor se definește pe sine. Alțița acoperă umărul și este formată din două, trei linii orizontale. Un aspect semnificativ este prezentat și de locul unde este situată alțița, umărul fiind cel ce poartă greutatea lucrurilor. Toate aceste structuri și ornamente s-au transmis din generație în generație, păstrându-și utilitatea și frumusețea. Literatura de specialitate ne dezvăluie faptul că cele mai vechi mărturii despre costum datează din perioada neolitică și epoca bronzului. De asemenea, aflăm despre mărturii iconografice referitoare la portul strămoșilor daci, care ne parvin din perioada antichității romane, prin intermediul a două monumente celebre: Tropaeum Trajani (108-109 d. Ch.) din comuna Adamclisi, Dobrogea, România și Columna lui Traian (113 d. Ch.) de la Roma, Italia. Prin cele amintite, putem demonstra faptul că portul tradițional, alături de celelalte elemente de identitate culturală, este o marcă de stabilitate. Putem vorbi la nivelul acestuia despre comunicarea dincolo de timp a unor trăsături specifice poporului român: toleranță, statornicie și echilibru în tot ceea ce ține de interacțiunea util-frumos. Pentru că portul popular reprezintă două caracteristici esențiale: unitate și continuitate.

Anul acesta persoanele pasionate de cultură și piesele de port, care au dorit să cunoască mai multe detalii despre curs, despre tipul cămășii reprezentativ zonei Botoșaniului, despre modele și culori, să admire cămășile în lucru sau terminate ale membrilor din cadrul acestui grup, doamne iubitoare de tradiții, cu diferite profesii: asistente, farmacistice, profesoare, etc., au răspuns invitației noastre, iar timp de două ore, la Cafeneaua Artelor din Botoșani, s-au depănat amintiri din trecut, iar, cel mai probabil, o amintire plăcută a rămas și activitatea din ziua de 30 septembrie 2024.

Referent al Compartimentului
Artă Populară Artizanală și
Meșteșuguri Tradiționale Botoșani,
Daliana Bejan

Gala Excelenței Culturii Tradiționale Botoșănene O Sărbătoare a Identității Culturale Locale

Pe 9 octombrie 2024, Casa de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” din Botoșani a fost martora unui eveniment deosebit, care a adus în prim-plan valorile autentice ale culturii tradiționale botoșănene.

Gala Excelenței Culturii Tradiționale Botoșănene, un proiect ambițios organizat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani în parteneriat cu Consiliul Județean Botoșani, a reunit în jurul său o paletă largă de artiști, meșteșugari și iubitori ai folclorului din județ, oferind publicului o seară plină de magie, emoție și mândrie locală.

Sub genericul „Excelența Culturii Tradiționale Botoșănene”, gala a reunit nu doar spectatori, ci o comunitate întreagă de creatori de frumos. Printre aceștia s-au aflat meșteșugari, tineri talentați, dar și artiști consacrați, toți aducând pe scenă o parte din inima județului nostru, care bate în spiritul culturii tradiționale. Evenimentul a fost transmis și pe TVR, fiind o oportunitate rară de a aduce în fața unui public mai larg farmecul folclorului botoșănean.

În acest an, gala a marcat un moment important în viața culturală a județului, propunând o abordare inovatoare a tradiției. Ediția din 2024 s-a concentrat exclusiv pe Botoșani și tradițiile sale. Așa cum a subliniat managerul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, Iustina

Irimia-Cenușă, acest eveniment a fost un tribut adus valorilor culturale locale, dar și un moment de celebrare a celor care, zi de zi, păstrează vii tradițiile și meșteșugurile specifice zonei.

Deschiderea evenimentului a fost marcată de intervențiile oficialităților locale, printre care președintele Consiliului Județean Botoșani, Doina Elena Federovici, și directorul Direcției Județene pentru Cultură Botoșani, Dănuț Huțu. Aceștia au subliniat importanța păstrării identității culturale, dar și a promovării lor într-o lume în continuă schimbare.

Șirul momentelor artistice a fost deschis de Orchestra „Mugurelu” din Dorohoi, condusă de domnul dirijor Marcel Dupu, oferind publicului o suită de orchestră ce a pregătit terenul pentru un adevărat festin al sunetelor și dansurilor tradiționale. Au urmat momente coregrafice de excepție din partea Ansamblului „Mărgineanca” al Casei de Cultură a Sindicatelor „Nicolae Iorga” Botoșani, coordonat de coregraful Valentin Rău, ce au împărtășit din frumusețea dansurilor tradiționale, în timp ce momentele deosebite ale serii au fost completate de tineri soliști precum Ioana Cuțic, Anastasia Ailoe și Patrick Petrescu (vioară), care au demonstrat prin talentul lor că viitorul muzicii tradiționale botoșănene este în mâinile noii generații, alături de grupurile vocale „Bob de rouă” format din Iustina Lipovanu, Gabriela Simonesei, Gabriela Dumitriu, Andreea Tîrnaucă, Amalia Știrbu, Daria Leancă, și Grupul vocal „Datina”, format din Denisa Măntăluță, Anda Hîrjoi, Andreea Macuc,

Antonia Gavril, Cosmina Lupu, Alessia Maxim, Delia Ciubotariu, Iftodi Marina, Grigore Sofia.
Momentul a continuat cu prestații remarcabile ale altor tineri interpreți:
Denisia Sănduleac, Elisabeta Șeremet, Codruț Știrbu, Teodor Gireadă.

Partea a doua a evenimentului a adus în prim-plan o comunitate cu tradiții folclorice deosebite, comuna Vorona, una dintre cele mai importante vetre folclorice din județ. Primarul Aurel Ștefan, cunoscut pentru implicarea sa în păstrarea tradițiilor, a reunit peste 80 de artiști amatori care, prin formațiile lor – Fanfara „Codrii Voronei” și Ansamblurile „Floare Albastră” și „Codrulețul” – au adus un omagiu folclorului viu din această localitate. Sub îndrumarea unor specialiști ai folclorului local, precum dirijorul Ioan Enciu și coregraful Anton Axinte, ansamblurile au adus pe scenă jocuri și melodii care au transpus publicul într-o atmosferă de sărbătoare autentică.

Cea de-a treia parte a serii a fost dedicată Orchestrei Populare „Rapsozii Botoșanilor – Ioan Cobâlă”, care a impresionat cu un recital de excepție. Dirijată de Ion Oloieru, orchestra a oferit un repertoriu variat, plin de emoție, cu soliști de renume din județul Botoșani, precum Alina Spataru, Celina Gherghelaș, Mariana Hodan Ichim, Ionuț Scripcariu (trompetă), Alex Hrițcu (vioară), Loredana

Călin, Constantin Petrescu, Alina Huțu, Alexandru Todirel Marin (clarinet), Brândușa Covalciuc Ciobanu, Elena Mândrescu, Cornelia Ciobanu, Oleg Sacaliuc (vioară), Dan Doboș și Fetele din Botoșani: Iustina Irimia-Cenușă, Lorena Dupu și Simona Mazăre.

Un moment emoționant a fost dedicat „in memoriam” Constantin Lupu, fostul director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, care a fost un adevărat „suflet al folclorului” în județul Botoșani și un adevărat mentor pentru mulți artiști amatori din județ, iar suita de jocuri populare interpretate de Ansamblul „Stejărelul – Vlăstarele lui Enescu” a încheiat această secțiune a evenimentului într-o notă de profundă reverență față de tradițiile străvechi ale zonei.

Un alt aspect remarcabil al galei a fost expoziția de meșteșuguri organizată în holul Casei de Cultură a Sindicatelor, care a oferit publicului ocazia de a vizita expoziții de țesături, de port popular, prelucrarea lemnului, datini și obiceiuri de iarnă, ouă încondeiate, păpuși – personaje realizate din diferite materiale care conturează diverse personaje din viața satului, împletituri din răchită, împletituri din sfoară. Aceste expoziții au avut rolul de a sublinia frumusețea și diversitatea meșteșugurilor populare din județul Botoșani, dar și de a aduce în prim-plan meșteșugari talentați care, prin munca lor, contribuie activ la conservarea identității culturale a regiunii.

La finalul evenimentului, cei 28 de meșteșugari populari din județ, dar și cele patru „Tezaure Umane Vii” au fost recompensați cu diplome de excelență pentru contribuția lor la păstrarea tradițiilor locale. Printre aceștia se numără: Aiacoboaie Mihaela și Viorel din Ibănești, Andronache Niculina și Raluca din Vorona, Apalaghiei Maricel și Sonica din Hulub, Dângeni, Ciubotarița Emilia din Joldești, Vorona, Cobâlă Litizia din Avrămeni, Ivanușcă Daniela și Vasile din Iurești, Todireni, Matei Camelia din Adășeni, Matraș Valentin din Vorona, Mihalache Doina din Vorona, Nistor Celica Iuliana din Rogojești, Sauciu Aurora din Botoșani, Silion Dumitru și Georgeta din Tocileni, Slabu Cătălina Niculina din Aurel Vlaicu, Avrămeni, Stan Dănuță din Zăicești, Bălușeni, Tun Sofia din Bucecea, Țimpău Costel-Zaharia Sarafinești, Corni, Țugui Gheorghe din Vorona, Ursulean Maria din Bucecea, Zaharie Cristi din Botoșani, Zoitanu Maria din Mihai Viteazu, Ungureni și celor 4 Tezaure Umane Vii: Cojocariu Aurica din Mihai Viteazu, Ungureni, Țirliman Ileana din Ibănești, Ciubotarița Constantin din Joldești, Vorona, și Gânga Dumitru din Cristești, în semn de dovadă a respectului și recunoașterii comunității pentru cei care încă duc mai departe meșteșuguri ce păreau că se pierd în negura timpului.

Gala Excelenței Culturii Tradiționale Botoșănene a fost, fără îndoială, o manifestare culturală deosebită, un omagiu adus valorilor perene ale folclorului local și o oportunitate de a aduna sub același acoperiș atât generațiile mai tinere, cât și pe cele mai în vârstă, toate având un scop comun: păstrarea și promovarea tradițiilor botoșănene. Cu un program bogat, cu momente artistice de excepție și cu un public dedicat, acest eveniment a dovedit încă o dată că, la Botoșani, tradițiile sunt nu doar păstrate cu sfințenie, dar și celebrate așa cum merită – cu respect și mândrie.

Mulțumim turoro celor care ne-au fost alături, ne-au sprijinit și ajutat (de exemplu, „Prăvălia cu flori” pentru înfrumusețarea decorului scenic) și au contribuit la eveniment deosebit cu și despre botoșăneni.

Această gală a fost mai mult decât un eveniment cultural, a fost un act de iubire față de tradiția noastră, un omagiu adus celor care, prin muncă și pasiune, păstrează vie flacăra folclorului botoșănean. O seară de magie, de dor și de frumos, în care fiecare notă cântată, fiecare pas de dans și fiecare obiect meșteșugit spune o poveste despre cine suntem și de unde venim.

În această noapte de octombrie, tradițiile au dansat, au cântat și au zâmbit alături de noi, reamintindu-ne că, în ciuda tumultului lumii moderne, cultura autentică rămâne o comoară neprețuită, care trebuie păstrată și transmisă mai departe.

Consultant Artistic
al Compartimentului Arte Vizuale,
Theodora Gheorghiu

Festivalul-Concurs de Creație și Interpretare a Piesei de Teatru într-un Act „MIHAIL SORBUL” Ediția a XXIX-a, 14-15 noiembrie 2024, Săveni, Botoșani

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani, și în parteneriat cu Primăria Orașului Săveni, a organizat în perioada 14-15 noiembrie 2024, cea de a XXIX-a ediție a Festivalului-Concurs de Creație și Interpretare a Piesei de Teatru într-un Act „Mihail Sorbul”. Desfășurat o dată la doi ani, festivalul își propune prin ambele secțiuni - creație și interpretare - să descopere și să aducă în fața reflectoarelor talentul și pasiunea amatorilor față de teatru.

Gala laureaților

Drama Club - Botoșani
„Frecvența liberă”

Trupa Mare a Școlii Populare de Arte - Botoșani - „Omagiu lui Eminescu”

ARTWORK - IAȘI - „Hai să jucăm șotron pe un teren minat” 2

Artwork - Iași - „Hai să jucăm șotron pe un teren minat”

Trupa de Teatru Protha - Panciu- Vrancea - „Wanda”

EcoAct - Botoșani
„Jocul de-a vacanța”

Teatru Fain Pici - Bacău
„Nor Alb”

Maria Oglinzeanu - Iași
„Dileme 16.0”

Drama Club - Botoșani
„Frecvența liberă”

Acești oameni talentați, alături de cei mai experimentați, au demonstrat prin fiecare moment de pe scenă și prin fiecare lucrare scrisă, că arta nu are vârstă, că nu este limită de experiență, ci mai degrabă de dorința de a comunica și de a înțelege mai bine lumea în care trăim. Teatrul amator este adesea un loc al experimentului, al riscurilor și al inovației, iar acest festival-concurs a avut drept scop de a demonstra că arta adevărată nu cunoaște granițe.

Juriul Festivalului-Concurs de Creație și Interpretare a Piesei de Teatru într-un Act „Mihail Sorbul”, ediția a XXIX-a, a fost format din: Alexandru Vasilachi - manager al Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani, Lidia Uja - actriță a Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani și Marius Rusu - actor al Teatrului pentru Copii și Tineret „Vasilache” din Botoșani. Juriul a avut de analizat 17 lucrări primite în cadrul secțiunii creație și de vizionat cele 27 de momente artistice (9 spectacole de teatru și 18 monologuri) la secțiunea interpretare.

Festivalul-concurs, desfășurat în perioada 14-15 noiembrie 2024, a avut două zile pline în cadrul secțiunii interpretare, unde tinerii au reușit să impresioneze prin autenticitatea personajelor aduse pe scenă și prin complexitatea emoțiilor prezentate cu atâta naturalețe. Spectacolele prezente în cadrul festivalului-concurs au fost o adevărată dovadă a muncii de echipă și a colaborării perfecte dintre coordonator și tinerii actori. Gala laureaților a avut loc vineri, 15 noiembrie, după finalizarea ultimului moment artistic.

Câștigătorii din acest an ai Festivalului-Concurs de Creație și Interpretare a Piesei de Teatru într-un Act „Mihail Sorbul”

Secțiunea INTERPRETARE:

Trofeul festivalului

Troupei **Artwork** din Iași pentru spectacolul „Hai să jucăm șotron pe un teren minat”;

Premiul pentru cea mai bună regie

Doamnei **Ella Nistor** pentru regia spectacolului „Frecvența liberă” (Drama Club - Botoșani);

Premiul pentru cea mai bună interpretare într-un rol principal feminin

Doamnei **Maria Oglinzeanu** pentru spectacolul „Dileme 16.0” (Teatrul Mirage al Casei de Cultură „Mihai Ursachi” - Iași);

Premiul pentru cea mai bună interpretare într-un rol principal masculin

Domnului **Ionuț Crețu** pentru interpretarea lui Mugur Călinescu din spectacolul „Frecvența liberă” (Drama Club - Botoșani);

Premiul pentru cea mai bună interpretare într-un rol secundar feminin

Doamnei **Ioana Zaharia** din spectacolul „Hai să jucăm șotron pe un teren minat” (Artwork - Iași);

Premiul pentru cea mai bună interpretare într-un rol secundar masculin

Domnului **Arin Donciu** din spectacolul „Hai să jucăm șotron pe un teren minat” (Artwork - Iași);

Premiul special al juriului

Domnului **Andrei Asiminicesei** pentru interpretarea rolului Patrick din spectacolul „Party 4 winner” (Atelierul de teatru - Botoșani);

Premiul special al juriului

Doamnei **Francesca Tanasă** pentru interpretarea rolului psiholog din spectacolul „Frecvența liberă” (Drama Club - Botoșani);

**Premiul
special al juriului**

Doamnei **Maria Cojocariu** pentru interpretarea rolului
Rodica Uncescu din spectacolul „*Frecvența liberă*”
(Drama Club - Botoșani);

**Premiul
special al juriului**

Doamnei **Evelina Andreescu** pentru monologul
„*Câteva posibilități de autorealizare*”
(Drama Club - Botoșani);

**Premiul
special al juriului**

Domnului **Teodor Ionuț Crucianu** pentru monologul „*Drăgan*”
(Trupa de Teatru Protha - Panciu - Vrancea);

**Premiul
special al juriului**

Domnului **David Raul Ignat** pentru
monologul „*Un leac pentru o lume banală*”
(Trupa de Teatru Protha - Panciu - Vrancea);

Mențiune

Doamnei **Anais Maria Blejușcă**
din spectacolul „*Nor Alb*”
(Teatru Fain Pici - Bacău);

Mențiune

Spectacolul „*Omăgiu lui Eminescu*”
(Trupa Mare a Școlii Populare de Arte - Botoșani);

Mențiune

Domnului **Nicolas Lovold**
pentru interpretarea rolului Bogoiu
din spectacolul „*Jocul de-a vacanța*”
(EcoAct - Botoșani);

Mențiune

Doamnei **Melația Maria Drilea**
pentru monologul „*Jona*”
(Trupa de Teatru Protha - Panciu - Vrancea);

Mențiune

Doamnei **Anăstasia Cozma**
pentru monologul „*Pârâcioasă mică*”
(Teatru Fain Pici - Bacău);

Mențiune

Doamnei **Alina Zbîrciog**
pentru interpretarea rolului Wanda
din spectacolul „*Wanda*”
(Trupa de Teatru Protha - Panciu - Vrancea).

Atelierul de Teatru - Botoșani - „Party 4 winner”

Secțiunea CREAȚIE:

Premiul I

Ioana Serota, Botoșani;

Premiul al II- lea

Dorina Balan, Botoșani;

Premiul al III- lea

Tincuța Horonceanu-Bernevic, Bacău;

Premiul special al juriului

Dorin Eugen Ionescu, București;

Premiul special al juriului

Andrei Alexandru Stanciu, Făgăraș;

Premiul special al juriului

Valentin Bolat, Bucegi.

Consultant artistic al Compartimentului
Tadiții Culturale și Educație Permanentă,
Georgiana Ciotoi

Atelierul de Muzică Psaltică

Ediția a II-a, 2024

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, instituție publică de cultură subordonată Consiliului Județean Botoșani, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Gheorghe” Botoșani, Protopopiatul Botoșani și Parohia „Sf. Ioan Botezătorul” Botoșani au organizat în parteneriat Atelierul de Muzică Psaltică în data de 14 noiembrie 2024 la Biserica Sf. Ioan Botezătorul din Botoșani.

Evenimentul a început cum se cuvine, și anume, cu Sfânta Liturghie, în cadrul căreia s-a făcut și o slujbă de pomenire pentru psalți, protopsalți, cântăreți bisericești, dascăli și imnografi.

După ce s-a primit binecuvântarea părintelui protopop Petru Fercal, a avut loc deschiderea activității în cadrul sălii de festivități din cadrul bisericii.

Invitatul special care a susținut cursul, domnul lector universitar doctor Adrian Sîrbu, profesor la secția de Muzică Religioasă în cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași, a adus în atenție importanța muzicii psaltice în biserică, exemplificând că nu are legătură ceea ce auzim, ci mai degrabă ceea ce simțim atunci când se cântă.

Totodată a explicat că această artă este atât de complexă, încât nu ne ajunge o viață să o practicăm, de aici și îndemnul biblic „toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm” și este cea mai înaltă chemare după slujirea în Sfântul Altar.

Domnul prof. dr. Adrian Sîrbu a evidențiat în mai multe rânduri faptul că la Botoșani a găsit interes atât din partea celor care doresc să studieze muzica psaltică, cât și din partea instituțiilor statului ceea ce aduce o mulțumire sufletească și o încurajare în acest sens.

Desigur că o întâlnire pe an este mai puțin decât insuficientă, dar odată ce se pun niște baze, de aici se poate studia individual sau în grupuri inițiate de cei care sunt deja pregătiți în cadrul Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași la secția Muzica Religioasă de către însuși domnul prof. dr. Adrian Sârbu.

Pentru a executa corect neumele este nevoie de o pregătire vocală destul de avansată pentru emiterea sunetului vocal în bune condiții fiziologice, nebruscat, bine sprijinit pe o inspirație suficientă și pe o expirație gradată și chibzuită, astfel încât sunetul să obțină o rezonanță naturală, să fie legat și curgător.

Dobândirea unei bune tehnici vocale studiază în mod organizat ținuta, respirația, poza de voce și interpretarea.

După pauza de masă, un alt subiect dezbătut la Atelierul de Muzică Psaltică a fost identificarea problemelor de la stranele bisericilor, găsirea soluțiilor și îmbunătățirea lor. Tot în partea a doua a cursului participanții au fost invitați să cânte sub îndrumarea atentă a domnului prof. dr. Adrian Sîrbu și corecți acolo unde era nevoie.

Cursul s-a încheiat cu înmânarea de diplome fiecărui cursant în parte, iar apoi a avut loc o priveghere în cinstea Sfântului Paisie de la Neamț, ocrotitor al cântăreților bisericești, unde cursanții au putut pune în practică cele învățate la curs.

Așadar, cea de-a II-a ediție a Atelierului de Muzică Psaltică s-a desfășurat cu succes datorită implicării și preocupării atente ale prof. Gheorghită Bulboacă, inițiatorul și fondatorul acestui atelier. Totodată s-a întărit convingerea că la Botoșani există interes de a se studia această muzică, care este unul dintre cele mai frumoase și mai profunde moduri de exprimare a ființei umane. Ea se concentrează mai mult pe latura duhovnicească a sunetelor și a cântărilor, decât pe partea artistică, și are puterea de a anima textul liturgic, de a face rugăciunea să se înalțe mai ușor și de a ridica sufletul și mintea omului către Dumnezeu.

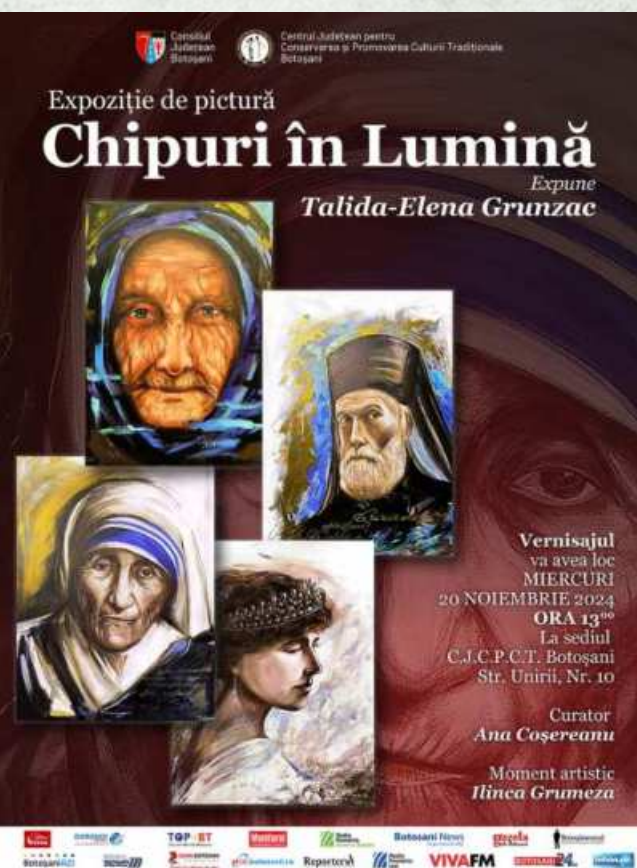
Frumusețea și arta cântărilor pot fi privite ca mijloace de a dezvălui profunzimea și măreția lui Dumnezeu într-o formă palpabilă.

Consultant artistic
al Compartimentului Muzică,
Mariana Ichim Hodan

Expoziția de pictură „Chipuri în Lumină” Artist Talida – Elena Grunzac

Pe 20 noiembrie 2024, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani a gazduit vernisajului expoziției de pictură „Chipuri în Lumină”. Artista Talida-Elena Grunzac, profesor de Arte Plastice la Colegiul Național „A.T. Laurian” din Botoșani, a îmbinat cu succes cariera de profesor, soție de preot, rolul de mamă și pasiunea pentru pictură. Artista își dezvăluie universul artistic printr-o colecție de lucrări captivante, care îmbină sensibilitatea și tehnica desăvârșită. Expoziția promite o incursiune fascinantă în universul trăirilor umane și o sensibilitate aparte.

„Pictez de la vârsta de trei ani și nu-mi pot imagina viața fără artă. Este felul meu de a simți, de a trăi și de a comunica cu lumea din jurul meu.” mărturisește artista.

Născută pe 22 februarie 1983 la Botoșani, Talida-Elena Grunzac și-a dedicat întreaga viață artei și educației. Absolventă a Liceului de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani în anul 2002, și-a desăvârșit studiile la Universitatea de Arte Plastice, Decorative și Design „George Enescu” din Iași în anii 2002-2006, specializându-se în Grafică. Începând cu anul 2007, a devenit profesor titular de Educație plastică la Colegiul Național „A.T. Laurian”, unde inspiră generații de elevi să descopere frumusețea culorilor, formelor și perspectivelor.

De-a lungul carierei sale, Talida-Elena Grunzac a avut o prezență constantă în peisajul artistic local, național și internațional. Cu o activitate prolifică în expoziții de grup și personale, artista și-a dezvăluit talentul printr-o diversitate de tehnici și teme.

Expoziții de grup marcante:

- Palatul Culturii Iași (2006): Lucrările de licență ale artistei au fost prezentate aici, marcând debutul său oficial pe scena artistică;
- Salonul de Primăvară, Galeria de Artă „Ștefan Luchian” Botoșani (2013): O serie de compoziții re-marcabile au captat atenția publicului și a criticilor;
- Bienala di Spoleto, Italia (2016): Participarea la această prestigioasă bienală a consolidat poziția artistei în rândul creatorilor contemporani europeni;
- Expoziția Internațională ART – Viziuni Contemporane (2016): Lucrările sale au fost apreciate pentru originalitate și sensibilitate.

Expoziții personale:

- „Albastru Infinit” (2017), Iulius Mall Iași: O explorare poetică a temei apei, simbol al vieții și al liniștii;
- „Între Apă și Cer” (2017), Galeria de Artă Grand Hotel Traian, Iași: O serie de lucrări introspective, marcate de simbolistica albastrului;
- „Emoții Marine” (2017), Galeria „Ștefan Luchian” Botoșani: O colecție de tablouri dedicate legăturii dintre om și natură;

„Apa mi-a fost mereu sursă de inspirație. Simbolizează viața, liniștea și speranța, iar prin culoarea albastră, caut să transmit optimism și purificare.” mărturisește artista.

Expozițiile personale „Albastru Infinit”, „Vibrația culorilor” și „Emoții Marine” au adus în prim-plan teme recurente din creația sa – natura, apa și legătura profundă cu elementele care simbolizează viața, liniștea și speranța.

„Chipuri în Lumină” este mai mult decât o expoziție – este o invitație la reflecție și conectare cu emoțiile profunde. Prin talentul său incontestabil, Talida-Elena Grunzac continuă să inspire atât prin opera sa artistică, cât și prin rolul său de mentor pentru generațiile tinere.

Vernisajul a fost deschis de Ilinca Grumeza, elevă a Liceului de Artă „Ștefan Luchian”, încântând publicul cu un scurt recital la flaut.

Noua expoziție aduce în atenție portrete și compoziții ce reflectă diversitatea trăirilor umane. Prin tehnici variate: ulei pe pânză, pastel și acrilice, și o paletă cromatică profund expresivă, lucrările surprind chipuri ale unor personalități cunoscute din diverse domenii, atât din zona religioasă, cât și din zona regalității. În același timp artista a abordat și teme abstractizate, naturi pe care și le imaginează.

„Un chip poate să reflecte ceea ce este în interiorul unei ființe, tristețea și bucuria” menționează curatorul vernisajului, Ana Coșereanu.

Artista a încheiat prin a spune: „Lumina, pentru mine, nu este doar un efect vizual, ci o metaforă pentru emoție, speranță și revelație. Chipurile din această colecție reprezintă câte o virtute pe care toți ne-am dori să o avem: suferința, empatia, curajul, demnitatea, sacrificiul, dreptatea, înțelepciunea, harul, smerenia și responsabilitatea.”

„Chipuri în Lumină” nu este doar o expoziție, ci o mărturie a pasiunii și dedicării unui artist complex.

Consultant Artistic
al Compartimentului Arte Vizuale,
Gheorghiu Theodora

Bilanț sumar al Asociației Culturale **STEUA NORDULUI** la 10 ani de activitate (2024)

Motto:

„Damenii se împart în două categorii: unii caută toată viața și nu găsesc, alții găsesc și nu sunt mulțumiți.” (Mihai Eminescu)

În perioada ultimilor zece ani, fără vreo susținere notabilă, mi-am propus, printre altele, abordarea a nu mai puțin de 15 teme predominant eminescologice de cercetare - arhive, bibliotecă, muzeu și teren, într-un areal format din tot atâtea localități/zone (simplă coincidență!) aparținând județelor învecinate Botoșani și Suceava (Botoșani, Bursuceni/Corocăiești, Dumbrăveni/Salcea/Sălăgeni, Sarafinești/Corni, Joldești, Bănești/Stamate/Fântânele, Brehuiești/Vlădeni, Cătămărești-Vale, Ipotești, Cucorăni, Stănțești, Zvoriștea, Călinești-Cuparencu, Răuseni).

Întreaga activitate, extrem de spectaculoasă, a avut ca rezultat strângerea unui volum uriaș de informații, unele destul de incomode, majoritatea nepublicate, în cel mai consistent demers investigativ (în mare parte, unul eminescologic) al unui botoșănean din ultimii 50 de ani, zic eu, cam de pe la eminescologul I.D. Marin încoace.

Am ținut legătura cu d-l acad. Mihai Cimpoi, d-l acad. Eugen Simion, d-l acad. prof. Cristian Petru Bălan, d-l prof. dr. Dan Toma Dulciu, d-l prof. dr. Dumitru Borțun, cărora le rămân profund recunoscător pentru amabilitate.

Faptul că niciodată nu am putut avea un dialog civilizat și la subiect cu anumite instituții locale de cultură s-a datorat faptului că nimeni nu mai credea că nu se cunoaște absolut totul despre familia Poetului și că ar fi curată pierdere de vreme să mai căutăm, aici de n-or mai fi fost și alte (re)sentimente, cu atât mai mult cu cât în percepția unor aventurieri deschizători de orizonturi culturale pe nisipuri mișcătoare, Marele Eminescu devine din ce în ce mai desuet.

Nu pot să nu amintesc că, în atmosfera tradițional nemeritocratică, ostilă a Botoșaniului, nu am reușit să devin măcar un modest colaborator voluntar, adică fără să fiu plătit, al Memorialului de la Ipotești, datorită influenței nefaste a lipsei de experiență și a orgoliilor, apoi „bunelor intenții” ale unora dintre așa-ziii scriitori care și-au tot exprimat părerea prin diverse publicații fără să aibă necesarele cunoștințe asupra subiectelor tratate. Astea fiind de acum chestiuni specifice unui trecut negru cu extensii în controversale perene ale Botoșaniului nostru, care deseori și-a tratat cu indiferență oamenii care îi puteau fi cumva de folos, asupra acestui subiect nu îmi mai propun să mă mai aplec...

Menționăm sumar următoarele teme abordate:

- identificarea străbunicului matern al copiilor din familia lui Gheorghe Eminovici, personajul Alexa Potloff-Donțu, menționat de către biograful familiei Eminovici, Matei Eminescu, în scrisorile trimise către magistratul Corneliu Botez. Subliniez numele Donțu, un personaj considerat de către unii dintre cercetători ca fiind inexistent și inventat de către ofițerul Matei Eminescu din considerente personale de imagine, anume de a fi perceput ca descendent direct al elitei militare a nobililor ruși din sec. al XIX-lea.

Coroborând informațiile bazate pe documente istorice, o mare surpriză, concluzia mea fără dubii este că vorbim despre una și aceeași persoană cu bunicul Alexa(ndru) al străbunicului meu patern de la Cătămărești - Ipotești - Botoșani, Ion Murariu-Gaftoneanu (1826-1917), acesta din urmă fiind proprietar de moară pe Pârâul Luncii (fir de apă pomenit de către I.D. Marin) la Balta Murăreștilor (aproape de Memorial) pe vremea adolescenței Poetului, clopotar, paracliser al bisericeții din Ipotești, apoi prim consilier local al comunei Cucorăni, menționat în zeci de acte și împuternicit în relațiile cu autoritățile. În plan secundar, am fost interesat și de strângerea de date referitoare la presupusul (accentuez, presupusul) copil natural al Poetului Eminescu cu nepoata străbunicului meu, Ileana Murariu, pe numele lui, Mihail-Ilie I. Lăzăreanu, conform registrelor de arhivă, de cimitir și afirmațiilor acestuia și ale avocatului Dumitru Mănăstireanu;

- recunoașterea crângului de-a stânga Siretului (încă există după 200 de ani!) unde era prisaca lui Donțu

și a vetrei istorice străvechi a satului Bursuceni de-a dreapta, sat consemnat în uricul (decret domnesc) lui Ștefan cel Mare cu moara lui Știbor și migrația satului de-a lungul apei Siretului- „colonie”, „luncă”, „hățaș”, „bahnă”, „la ghioluri”-până la așezarea pe actualul amplasament, cel al teraselor cu heleșteul și cu izvoarele; studierea documentației și a hărților primite de la Biblioteca Națională a României referitoare la cumpărarea unei părți din sat de către boierul Alecu Balș din Dumbrăveni de la urmașii familiei Carp;

- cercetarea, împreună cu ruda mea Paul Ciornei de la Bursuceni (bunicul lui matern era fiul cel mare al bunicului meu patern) a amănuntelor povestirii neamului nostru și a satului natal Bursuceni, narațiune auzită undeva în copilărie și ridicarea unui simbol memorial pentru părinții mei, cei de la care știam istoriile menționate, respectiv căutarea în arhive a strămoșilor paterni și materni ai familiei noastre până pe la a șaptea spită a neamului. Subliniez faptul că informațiile proveneau pe linie paternă de la străbunicul nostru, Ion Murariu-Gaftoneanu, dintr-o perioadă de o jumătate de veac (1850-1900) în care numele Poetului Mihai Eminescu era cunoscut doar în restrânsul cerc al oamenilor de cultură și politicienilor din Botoșani, Iași, București;

- dezlegarea misterului numelui de lordache Eminovici de pe Monumentul Eroilor din Dumbrăveni, împreună cu dl Gh. Vatamanu de la Centrul Cultural „Acad. Eugen Simion”, Paul Ciornei, Nicolae Iosub și cu familia Eminovici, apoi relația nepot-bunic matern a acestui lordache cu nepotul dascălului Vasile Eminovici, George, fiu al lui Ioan Eminovici și al Mariei lui Ștefan Mareci de la Șerbăuți, precum și legătura cu fiicele acestuia de la Zvoriștea. Maria Gh. Eminovici (nume controversat, aceasta să fi fost Mariea Ion Th. Bichiu, ceva este în neregulă la cele trei acte, credem noi, două cu Domnica și unul cu Maria) avea numele bunicii sale paterne, iar cealaltă era Domnica Gh. Eminovici-Scripcariu, ambele, fiice ale unei sătence, Raveica lui Costache Șoiman sau, poate, Raveica lui Gheorghe Simion Palancan, ceva e neclar. Este posibil ca actele să fi fost întocmite anapoda pentru a ascunde, de fapt, starea de bigamie a lui George Eminovici, care în acte apărea căsătorit cu Zoița Cozmei;

- un articol în premieră absolută asupra enigmei locului de veci al lui Ștefan Eminovici, împreună cu Paul Ciornei, Gh. Vatamanu, Nicușor Șovea și alții;

- identificarea mormântului principesei Ralu Callimachi de la Cimitirul Salcea, Suceava, (după 78 de ani!), împreună cu prof. Emanuel Conțac și ridicarea unui simbol memorial împreună cu alți prieteni, apoi cercetarea bisericiței și a cavoului familiei Callimachi de la Stânțești, lângă Cătămărești-Vale;

- căutarea mormântului Harietei Eminescu și ridicarea unui cenotaf dedicat acesteia la Cimitirul Eternitatea Botoșani, apoi a unui simbol memorial în Centrul Vechi împreună cu dna Elena Condrei și cu alți pasionați de cultură;

- identificarea, împreună cu regretatul prof. Sergiu Manolache din Cucorăni, a locului în care e (posibil să fi fost) înmormântat bunicul Poetului, Vasile Eminovici, și similitudinile cu înscrisul referitor la săteanca Maria Tarnovețchi, ambele înscrisuri regăsite pe spatele unor cruci aparținând familiei Volcinschi din cimitirul de lângă biserica de la Călinești-Cuparencu, jud. Suceava;

- cercetarea datei, a localității reale de naștere și, foarte probabil, a casei moșierului Rotaru, acolo unde a văzut lumina zilei poetul (și pictor, și sculptor) Costache Ioanid, împreună cu dnii Gh. Vatamanu și Petru Huțuțui, la fel, și intersectarea neamului Hagiu al mamei lui Costache Ioanid cu cel al străbunicului meu de la Botoșani prin nepoata Ștefania Gaftoneanu / Hagiu / Albotă;

- publicarea unei ample antologii cu articole de cercetare eminescologică (și a unor poeme) împreună cu eminescologul Nicolae Iosub;

- urmărirea vieții familiei moșierului cărturar Leon Ghica, a copiilor săi, Vladimir și Ivan, a surorii sale, Natalia, a fratelui, Theodor, și întocmirea diagramei celor care sunt îngropați în mormintele de lângă biserica lui lordache Balș de la Dumbrăveni, Suceava. De asemenea, au fost cercetate personajele Damaschin Bojincă, (primul) ministru de justiție în guvernul lui Cuza, nepotul său Augustin Bojincă, fost primar la Dumbrăveni, Vasile Tomovici, fost căpitan în garda lui Balș, preotul econom Nicolae Filip, fiul său, generalul de armată Agricola Filip, apoi generalul de armată Corneliu Serghievici, generalul Leon Moceolschi și controversatul general de securitate Mihai Gavriluc (Mikhail Gavriluk);

- comemorarea dascălilor reprezentativi ai școlii generale de la Bursuceni și ridicarea unui simbol memorial în fața școlii noi din sat;

- regăsirea personajului public extrem de interesant care a fost notarul Haralambie Simionescu de la Brehuești, fosta comună a satului meu natal Bursuceni, tatăl protopopului A.H. Simionescu, autor al Monografiei Schitului Agafton, și al altor trei preoți cu renume, Sotir, Constantin și Dumitru. Cercetarea legendei celor doi bătrâni, Simion (Ilie Sandu) de la Brehuești și Manolachi (Cojocariu) de la Mândrești, din familia noastră lărgită, personaje matusalemice care ar fi știut povestirile relatate de către rudele noastre și, în mod incredibil, confirmate, se pare, de datele din actele lor de deces, ar fi trăit cu mult peste suta de ani- 119 ani, respectiv 120 de ani;

- traducerea înscrisurilor din limba greacă, respectiv din chirilică a textelor de pe cele trei plăci funerare de marmură din curtea Bisericii Vovidenia Botoșani aparținând defuncților boieri, baronul IOAN CÂRSTE din eminescologie, comisul IORDACHE BAȘOTĂ (1785-1852), 68 ani, și marele spătar GHEORGHE VARLAAM (1793-1848), 55 ani. De asemenea, amintim de placa memorială de la casa boierului Nicolae Sofian, de pisania de la Biserica Vovidenia, de pisania satului Hancea, com. Verești, de cele de la bisericile din Bănești, de monumentul de la Corni, de amplasarea plăcii de la școala de la Joldești, de plăcile funerare de la Cimitirul Eternitatea Botoșani, unde am descoperit printre bălăriile și tufele imense de buruieni - pe atunci nu era curățat cimitirul, așa cum este acum - câteva zeci de monumente funerare ale unor familii care erau înrudite, foști dascăli, prieteni și familii care au avut legătură cu cea a Poetului Eminescu. Printre acestea, și cavoul Mavrodinilor, al familiei Enacovici sau mormintele celor din familia Pelegrinetti, apoi multe altele, etc.

- tipărirea mai multor titluri de carte și a câtorva zeci de parodii-pamflete, papirusuri cu dizertații versificate ca formă de protest față de degradarea culturală din prezent, conform manifestului „Primăvara culturii românești”; dintre acestea, amintesc „Odiseea omenirii”, care e, probabil, cel mai lung poem unitar din literatura română, 154 strofe, 616 versuri, 4.657 cuvinte, cu un text cam de trei ori ca volum cât „Luceafărul” lui Eminescu, o specie literară situată la polul opus epigramei sau, poate, o epigramă multilateral dezvoltată sub semnul sintagmei conservatoare „Literatura sănătoasă și cultura autentică”; proiectul evenimentului public/festivitate cu 5 ediții și al medaliei din metal prețios Ag/Au „Steaua Nordului” (o transfigurare poetică a „Luceafărului” eminescian), cu atributele de caracter Demnitate - Muncă - Generozitate, împreună cu dl Mihai Cornaci și cu regretatul col. dr. Gică Marițanu; peformatul unui pseudo curent literar cu aluzie umoristică la Revoluția franceză, neoromantismul termidorian, un eveniment de atitudine culturală „STEAUA NORDULUI”, imnul „SteauaNordului” și o originală „Gazetă din vitrină”; impunerea unor criterii diversificate de selecție a personalităților culturale remarcate: „...Conduita exemplară,/Truda - punem clar accentul,/ Dărnicia legendară-/ Peste astea trei, talentul!” versus „...Conduita - de grămadă,/ Truda dusă-n derizoriu,/ Dărnicia de paradă/ Și talentul iluzoriu!”; versificarea integrală a psalmilor biblici; un film(ulet) documentar legat de rezumatul cercetărilor mele în arhive; vreo 60 de distincții la diverse evenimente literare cu care, involuntar, am reușit să provoc în egală măsură controverse acide și comentarii demne de o cauză mai bună.

Indiscutabil, cercetarea unui eveniment sau a vieții și operei personalităților istorice nu se încheie niciodată, iar pentru perseverența cu care m-am preocupat mi-am atras eticheta umoristică de „detectiv istoric” sau de „fantomă cimitirelor”, deși, mare lucru, puteau să îmi spună cât se poate de simplu și de modest, acolo, STEAUA NORDULUI (!)..

Trecând cu umor peste toate, să afli în premieră absolută lucruri noi despre familia Poetului, dar, și, în acest context, destule alte detalii legate de propriii strămoși, sincer, și-ar putea dori cineva mai mult decât atât? VIVAT!

.....
D.M. Gaftoneanu, august 2024, Botoșani

Folclor coregrafic din Hlipiceni

Culegerea și transcrierea coregrafică:

Mihai Chelărescu

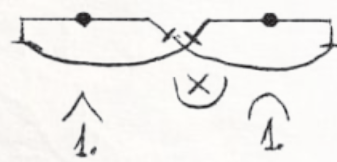
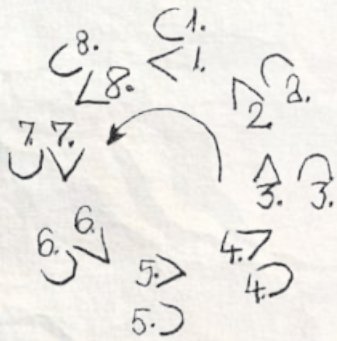
Transcrierea muzicală:

Ion Oloieru

Materialul coregrafic este prezentat în sistemul de notare grafică a dansului elaborat de artistul emerit și maestrul de balet Theodor Vasilescu și profesorul și maestrul coregraf Sever Tita.

Jocurile populare au fost prezentate de Formația Căminului Cultural din Victoria, comuna Hlipiceni la Festivalul „JOCUL DIN BĂTRÂNI”, ediția a VII-a, Târgul Mureș, 1986 și la Festivalul Național „CÂNTAREA ROMÂNIEI”, Roman, Jud. Neamț, 1989.

Pădurețul (Mușamaua)

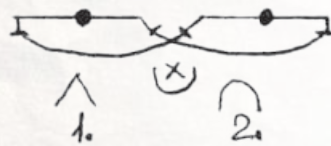
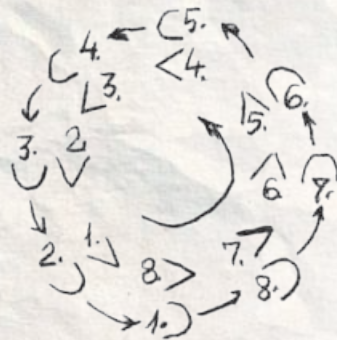
↑

$\wedge \cap \frac{7}{16}$ 4x

7 7 7. 7 7 7. 7 7 7. 7 7 7.

7 7 7. 7 7 7. 7 7 7. 7 7 7.

Ră-du-ret, Ră-du-ret, Schim-bați fețe - le bă-i-ți!

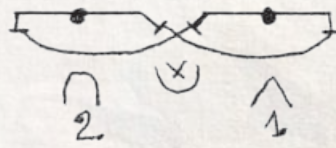
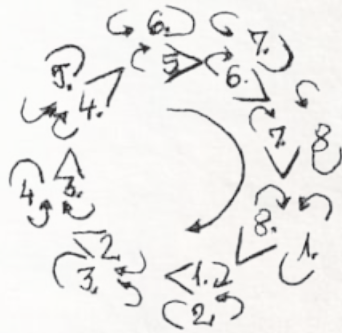
↑

$\wedge \cap$ 4x

7 7 7. 7 7 7. 7 7 7. 7 7 7.

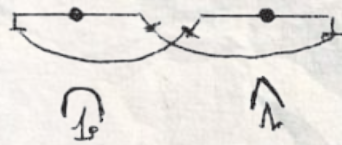
7 7 7. 7 7 7. 7 7 7. 7 7 7.

Ba-ra-bai, ba-ra-bai, Pă-du-retu! 1-na-poi!

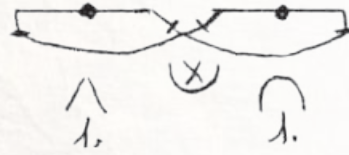
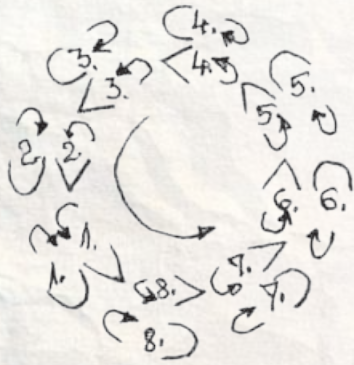
↑

1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1.] 4x
 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1.
 Pa-du-ret, Pa-du-ret,
 Schew-baji fete-be ba-ri! 1 1 1. | 1 1 1.

↑

1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1.] 4x
 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1. | 1 1 1.
 Ba-ra-boi, ba-ra-boi,
 Pa-du-retu i-ka-pai! 1 1 1. | 1 1 1.

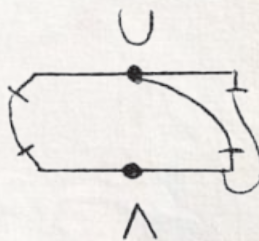
↑

$\wedge \cap \left[\begin{array}{c} \text{♪} \text{♪} \text{♪} \cdot \\ \text{Pă-du-veț} \\ \text{La BĂ-TUȚĂ} \end{array} \mid \begin{array}{c} \text{♪} \text{♪} \text{♪} \cdot \\ \text{Pă-du-veț} \\ \text{măi bă-ieți!} \end{array} \mid \begin{array}{c} \text{♪} \text{♪} \text{♪} \cdot \\ \text{Pă-du-veț} \\ \text{măi bă-ieți!} \end{array} \mid \begin{array}{c} \text{♪} \text{♪} \text{♪} \cdot \\ \text{Pă-du-veț} \\ \text{măi bă-ieți!} \end{array} \right] 4X$

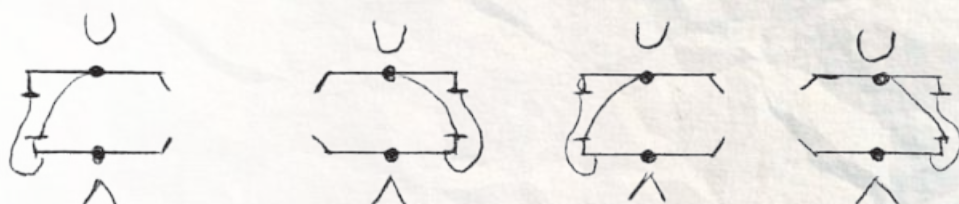
Bătuta (Bătaia)

↑

U	D PL	PL D J	D PL	J
2/4	↑			
A	PL D J	D PL	PL D J	D PL

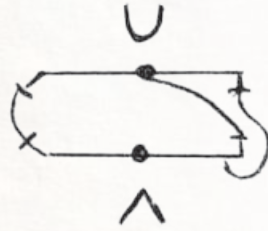
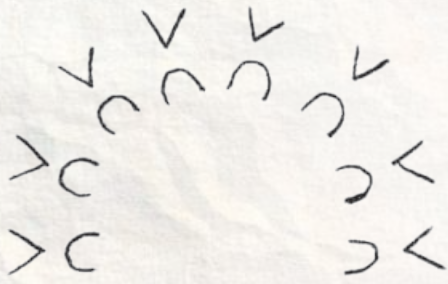
Hă Frun-ză verde sîc la-lea y
Ba-te talpa la po-deay!

↑

U	D PL	PL D J	.	/ / .
2/4	↑			
A	D D	D D	D	D D D

Ciobănașul

a.

Handwritten musical score for "Ciobănașul" in 2/4 time. The score consists of two systems, each with two staves. The top staff of each system begins with a treble clef and a square box containing a downward-pointing stem. The bottom staff begins with a bass clef and a square box containing an upward-pointing stem. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and beams. A central circular symbol containing a stylized 'U' and a caret '^' is placed between the staves in each system. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

b. □

U

□

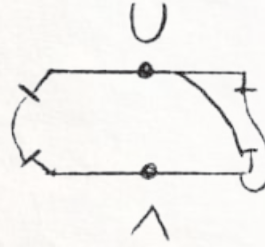
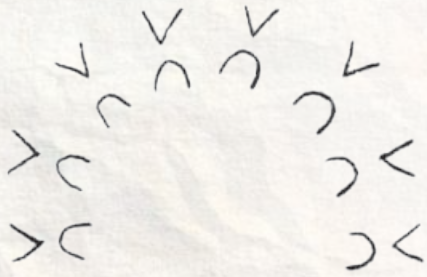
^

U

^

Țânțărășul

Handwritten musical notation for the first system, consisting of two staves:

- Top Staff:** Labeled with a 'U' and a square box above it. It contains four measures of rhythmic notation.
- Bottom Staff:** Labeled with a '^' and a square box above it. It contains four measures of rhythmic notation.
- Time Signature:** $\frac{7}{16}$ is written between the staves.
- Repeat Sign:** A circle containing 'U' and '^' with an arrow is placed between the staves, spanning the first three measures.

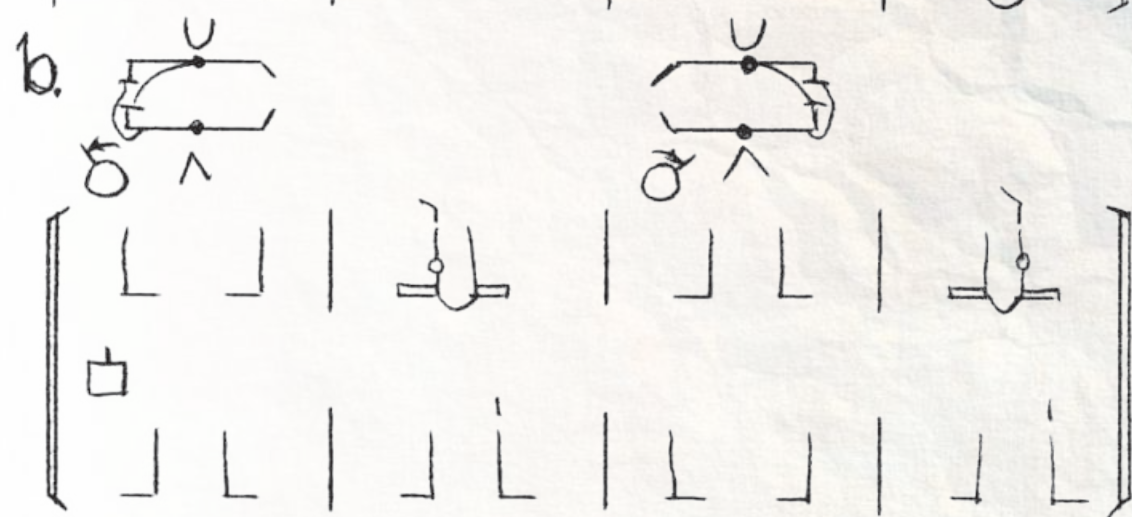
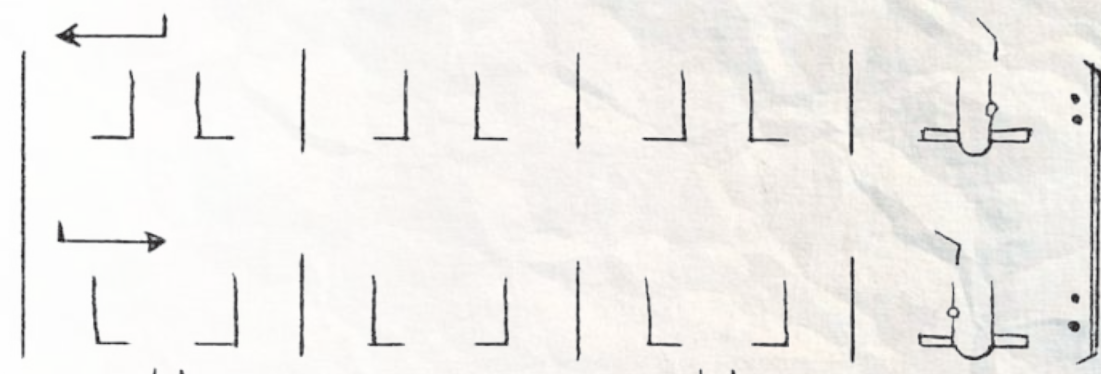
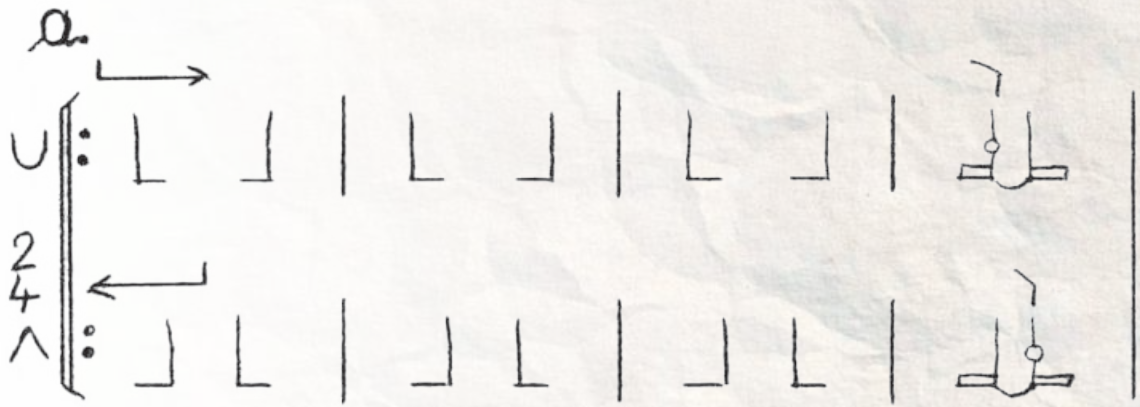
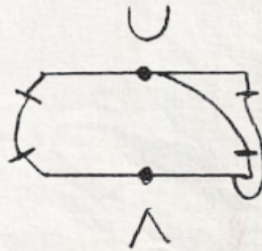
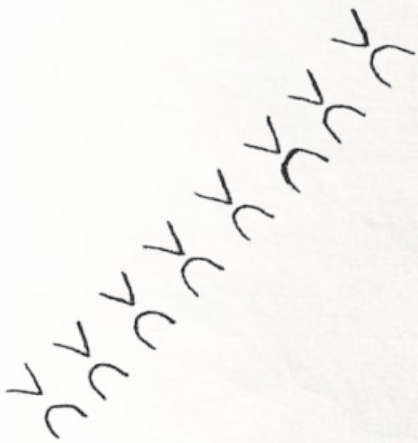
Handwritten musical notation for the second system, consisting of two staves:

- Top Staff:** Contains four measures of rhythmic notation.
- Bottom Staff:** Contains four measures of rhythmic notation.
- Repeat Sign:** A circle containing 'U' and '^' with an arrow is placed between the staves, spanning the first three measures.

Handwritten musical notation for the third system, consisting of two staves:

- Top Staff:** Labeled with a 'U' and a circle containing 'U' above it. It contains four measures of rhythmic notation.
- Bottom Staff:** Labeled with a '^' and a circle containing '^' above it. It contains four measures of rhythmic notation.

Coasa

C Pădurețul (Mușamaua)

1.3 | 2.4

6 **A** 1.3 | 2.4

11 **B** 1.3 | 2.4

Detailed description: This system contains three systems of piano accompaniment for the piece 'Pădurețul (Mușamaua)'. Each system consists of a treble and bass clef staff. The first system starts at measure 6 and ends at measure 11. The second system starts at measure 11 and ends at measure 16. The third system starts at measure 16 and ends at measure 21. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 7/8. The first system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The second system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The third system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The bass line includes chords D, A7, em, and D. The treble line features eighth-note patterns with slurs and fingerings (2).

A Bătuta (Bătaia) ♩ = 152

16 **A**

20

24 **B**

28

Detailed description: This system contains three systems of piano accompaniment for the piece 'Bătuta (Bătaia)'. Each system consists of a treble and bass clef staff. The first system starts at measure 16 and ends at measure 20. The second system starts at measure 20 and ends at measure 24. The third system starts at measure 24 and ends at measure 28. The key signature has two sharps (F# and C#). The time signature is 2/4. The first system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The second system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The third system has a 1.3 and 2.4 repeat structure. The bass line includes chords D, A7, em, and D. The treble line features eighth-note patterns with slurs and fingerings (2).

2

Ciobănașul ♩ = 155

32 **A**

Musical notation for measures 32-35. The treble clef staff contains a melody with eighth notes and trills. The bass clef staff contains chords: D, G, D7, G, A7, D.

36

Musical notation for measures 36-39. The treble clef staff contains a melody with eighth notes and trills. The bass clef staff contains chords: D7, G, D7, G, A7, D. First and second endings are indicated.

41 **B**

Musical notation for measures 41-44. The treble clef staff contains a melody with eighth notes and trills. The bass clef staff contains chords: D, em, D, A7, D.

45

Musical notation for measures 45-48. The treble clef staff contains a melody with eighth notes and trills. The bass clef staff contains chords: D, em, D, A7, D. First and second endings are indicated. The piece concludes with a 7/16 time signature.

50 **A** Tântărașul

Musical score for measures 50-53. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 7/16. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Trills (tr) are indicated above the notes in measures 51, 52, and 53. Chords are C, G7, C, C, F, G7, C.

54

Musical score for measures 54-58. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 7/16. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Trills (tr) are indicated above the notes in measures 54 and 55. A first ending (1.) and second ending (2.) are shown in measures 57 and 58. Chords are C, G7, C, E7, am, am.

59 **B** 3

Musical score for measures 59-62. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 7/16. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Accents (^) are indicated above the notes in measures 60 and 62. Chords are am, am, E7, am.

63

Musical score for measures 63-66. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The melody is in the treble clef, and the bass line is in the bass clef. Accents (^) are indicated above the notes in measures 64 and 66. Chords are am, am, E7, am.

67 **A** Tempo di sárba Coasa ♩ = 182

71

76 **B**

80

85 **A** Tărăneasca ♩ = 182-185

89

94 **B**

98

CALENDAR 2025

Tineri soliști vocali colaboratori ai C.J.C.P.C.T. Botoșani

MARTIE
MĂRTISOR

Diana Penciu
34 ani, Tudora

Amalia Șarpe
21 ani, Tudora

APRILIE
PRIER

Maria Dandea Furnică
25 ani, Botosani

Ella Pădureț
18 ani, Drislea -Trușești

MAI
FLORAR

Anastasia Ailoaie
13 ani, Joldești-Vorona

Anda Hirjoi
14 ani, Botoșani

IUNIE
CIREȘAR

Gabriela Dumitriu
9 ani, Prăjeni

Andreea Tîrnuică
7 ani, Cristești

Amalia Știrbu
10 ani, Vorona

Iustina Lipovanu
10 ani, Albești

Daria Leancă
9 ani, Dimăcheni

Gabriela Simionesei
8 ani, Botoșani

IULIE
CUPTOR

Antonia Gavril
12 ani, Botoșani

Denisa Măntăluță
13 ani, Dăngeni

AUGUST
GUSTAR

Andreea Macuc
14 ani, Costești

Delia Ciubotariu
12 ani, Broscăuți

SEPTEMBRIE
RĂPCIUNE

Codruț Știrbu
19 ani, Vorona

Denisia Sănduleac
18 ani, Concești

OCTOMBRIE
BRUMĂREL

Alexandra Andronic
13 ani, Tudora

Alexandra Hoidrag
14 ani, Botosani

NOIEMBRIE

BRUMAR

Alina Spataru
25 ani, Bucuresti

Teodora Grumeza
18 ani, Botosani

DECEMBRIE

UNDREA

Serban Ilas
12 ani, Botosani

Alessia Maria Maxim
12 ani, Prajeni

